

Lenka Požárová

MUŽ
S VŮNÍ KÁVY,
ŽENA
SE ŠPETKOU SKOŘICE

román

motto

motto

Lenka Požárová

MUŽ
S VŮNÍ KÁVY,
ŽENA
SE ŠPETKOU SKOŘICE

Praha 2014

© Lenka Požárová, 2014

ISBN 978-80-267-0124-8

I když to k tomu může svádět, ne všechno v této knížce se shoduje se skutečností. S respektem k ochraně soukromí postav jsem protkala skutečný příběh s fantazií. I to, co se vám bude zdát nejneuvěřitelnější, může být pravda, to nejdůvěryhodnější zase elegantní fikce a bujná fantazie, které mám dostatek nejen na vymyšlení receptů.

Jakákoli podobnost postav se skutečnými lidmi je, jak už to tak v románech bývá, čistě náhodná a hlavně nepodstatná.

Odložte na věšák spekulace o tom, co jsem vlastně prožila, a nechte se unést příběhem, ve kterém se pere láska s vášní, svoboda s jistotou, a kde se nachází, i když se ztrácí...

Vánoční mezipřistání

V ruce třímám papír s adresou a navigací a sedám na metro. Je Štědrý den. Kufr mám velký tak, že mě musí uvízlou vyprošťovat z turniketu. Vystupuju v nemalebné čtvrti, jejíž výhoda je v tom, že sousedí s malebnými čtvrtěmi. V dohledu není žádný eskalátor a taky žádný gentleman, který by mi pomohl s mou almarou na kolečkách. Konečně stojím před mým přechodným domovem. Holka, zapomeň na výtah a to příkrý schodiště si dej do třetího patra s kufrem v ruce!

Rozhodnout se, že využiju přestupu v New Yorku a strávím tady pár dnů, není na konci roku moc dobrý nápad. Hotely rozumné cenové kategorie byly obsazené, a tak jsem nerozumně místo po pětihvězdičkovém apartmá s výhledem na Central Park sáhla po nabídce hostelu. Pár nocí tu přežiju. Prý jestli mně nevadí, když mě ubytují na patře mužském a záchody a sprchu budu mít o patro níž na patře ženském. Dostanu za to větší pokoj s oknem. Pokoj? Říkejme mu cela. Oněch dva a půl metru krát dva metry s potrubím po zdech a žárovkou u stropu tomu myslím odpovídá. S celou má podobnost i tu, že jsou tu mříže. Místo stropu. Už si budu pamatovat, že mezi pojmy *single room* (jednolůžkový pokoj) a *single cabin* (jednolůžková kabina) je citelný rozdíl. Připadám si asi jako v záchodové kabině, kam je společným stropem slyšet vše a vy se snažíte vsugerovat si, že jste tam sami.

Mám tedy to štěstí sdílet mužské patro a při shlédnutí té řádky natěsnaných cel vedle sebe se můžu těšit na chrápací

orchestr. To mám Ježíšku jako za trest? Nebo mi tím chceš jemně naznačit, že jsem v *The City that NEVER Sleeps*?

Je večer a manhattanské mrakodrapy jsou odtud na dohled. Byla by škoda se neprojit. Po dlouhém letu mi pohyb chybí. Dobrý orientační smysl i má dobrodružná povaha mi dělají noční parťáky. Baví mě cestovat, ochutnávat, fotit, psát, organizovat a to všechno můžu dělat právě při mých kulinárních reportážích. Vánoce jsem už dávno přestala slavit. Raději jsem je trávila na horách nebo mezi tučňáky na Novém Zélandu.

Vracím se od nebetyčných budov. Zachumlaná do zimní bundy s nasazenou kapucí kouknu na náměstí Union Square do mapy, abych se ujistila, kudy dál. Zvednu oči a potkám se s pohledem sympatického plavovlasého muže, který stojí opodál. Pozoruje mě a usmívá se na mě.

„Hledáte něco?“ osmělí se po chvíli.

„Díky, to je dobrý, já si poradím,“ odvětim jako správná soběstačná jednotka.

„Odkud jste?“

„Z Evropy. Z Česka. Z Prahy.“

„Jste tady na dovolené?“

„Ani ne. Chci připravit o New Yorku kulinární foto-reportáž.“

„To je dobré. Já jsem totiž spisovatel. A to jste tu sama?“

„Sama,“ vypadne ze mě, aniž bych si uvědomila, že zrovna tohle nemusím prozrazovat.

„Víte, já jsem byl na dnešní večeři pozvaný ke známým kousek odtud a oni mi to právě zrušili. Takže mám vlastně volný večer. Co máte v plánu vy?“ vyzvídá neznámý.

„Já mám nabitý program, mířím právě do *China Town*.“

„Tam to dobře znám. Jestli vám to nebude vadit, můžu vám dělat doprovod?“

„Když chcete...“ nebráním se a říkám si, že když je ten Štědrý večer, tak společnost může prospět nám oběma.

Celou tu dobu, co jdeme, mluví on. O sobě. Jak se hledá. Začíná mě to unavovat. Vydržet by se to dalo jen tehdy, pokud by kolem mě obtočil šálu upletenou z krásných slov, protkanou třpytivými odlesky hlubokého filozofování a komického neurotismu. Nebo to není vlastnost, kterou trpí každý spisovatel v New Yorku? Není s ním zábrava, spíš mu dělám vrbu a po náročném dnu na to nemám náladu ani sílu. Naštěstí jsme už v *China Town*. Ukazuje mi první stánky s rybami, kde prodávají Asiaté. Nořím se dovnitř a nasávám dojmy. On čeká venku a nudí se. To nesnáším, být někomu na obtíž a cítit nevyřčené „tak kdy už konečně půjdeme?“, které mu stejně svítí na čele. Míříme hloub do čtvrti, kde jsou různá bistra s opocenými výlohami, za kterými visí na háčích uzené kachny nebo kusy prasat. Mou pozornost zaujímá restaurace s knedlíčky *dím sum*. Chci tu něco ochutnat, ale on hlad nemá. Stoupnu si do fronty, abych si koupila alespoň něco s sebou.

„Můžeme potom někam zajít na drink,“ navrhuje.

„No já si spíš půjdu na pokoj sníst večeri, je dost pozdě...“ zkuším se vykroutit z jeho plánu a zbavit se ho brzo.

Viditelně si myslí, že mě přemluví: „Odskočím si a za deset minut tady na vás budu čekat,“ říká a mizí, zatímco já se stavím do fronty v restauraci.

Po čekání delším než deset minut vycházím ven s kachní nudlovou polévkou, rozhlížím se, ale on nikde. V tom mě napadá spásná myšlenka. Vždyť to je přesně okamžik, kdy odtud můžeš zmizet, a už ho nikdy neuvidíš! Nejdřív jdu pomalou chůzí, čím víc se vzdaluju, tím víc cítím, jak se mé kroky zrychlují. Za křížovatkou mám jistotu, že se

mi bezhlavý úprk zdařil. Běžím. Sice se cítím hrozně podle, ale zároveň cítím úlevu.

V noci se budím. Plížím se na záchod úzkou chodbou osvětlenou pár mihotavými žárovkami a říkám si, že se nic nestane, pokud zajdu na bližší záchod mužů v mém patře. Když už se téměř dotýkám kliky oné místnosti, ozve se těsně za mnou zčistajasna tak hlasité zachrápání, že s úlekem běžím poslušně o patro níž. Tam, kam patřím a kde se ozývá chrápání o tóninu vyšší.

Pět dnů v zimomřivém New Yorku uteklo jako voda. Božský pastrami sendvič od Katzse naditý tak, že ho nedáte do otevřené pusy, plněné teplé bagely od Murray's Bagels, cheesecake „Červený samet“ s nadpozemskou chutí i strukturou od Magnolia Bakery, ulítlé „kompostové sušenky“ od Momofoku Milk Bar nebo burgery od Bill's Bar & Burger cítím ještě teď na jazyku... Na svou celou jsem si málem zvykla, ale za vyhřátý pokoj se stropem, kde se dá vedle postele udělat i víc než krok sun krok, ji zase ráda vyměním. Plná chuťových zážitků, fotek a zápisků sedám do letadla mířícího na jih. Do Panama City. Snažím se nemyslet na Oskara, se kterým jsem mluvila v Praze těsně před odjezdem. „Stejně tam budeš v myšlenkách se mnou.“ Tak jsem mu to řekla?

Jsem nervózní i natěšená současně. Vím, kdo mě tam čeká, ale vůbec nevím, co mě tam čeká. S jistotou se tam ohřeju, což právě teď už nutně potřebuju. Uvelebuj se na sedadle a mám dostatečně dlouhou dobu na to, abych si nechala v hlavě brouzdat vzpomínky na to, jak jsme se s Fernandem před půl rokem seznámili.

Na náhody nevěřím

Ten den jsem se stavovala ve své oblíbené kavárně. Na baru zrovna měla službu Kristy, která loni vyhrála titul nejlepší baristka roku. Daly jsme se do řeči. Prý už o mně dost slyšela. Zve mě na večerní přednášku o kávě. Přijede prý jeden výjimečný farmář ze Střední Ameriky. Kávu nepiju, ale láká mě dozvědět se o ní informace z první ruky. Náhodné setkání, náhodné pozvání a náhodou mám čas. Mímočodem na náhody nevěřím.

Večer se v kavárně usazuju vedle své nové známé. Rychlým pohledem zjišťuju, že tu nikoho neznám. Jak bych mohla, když jsou všichni z kávové branže. Ke Kristy po chvíli přistupuje muž se širokým úsměvem a halasně se s ní zdraví. Ihned poté podává cizinec ruku mně.

„Fernando, těší mě.“

„Nela.“ oplácím mu úsměv a podávám mu ruku.

Naklání se ke mně, což si vysvětluju tak, že neslyšel, a opakuju znovu a hlasitěji své jméno.

„Já jsem slyšel. Nakláněl jsem se, abych tě políbil na tvář, vždycky tak zdravím ženy,“ bezprostředně a s přízvukem pronáší snědý gentleman.

Jak brzo zjišťuju, Fernando je majitel kávových plantáží z Panamy, ale především obchodník s výběrovou kávou a původní profesí biochemik. Dovede publikum zaujmout. Je tu pro mě spousta nových a zajímavých informací, které hltám. Nevěděla jsem, že se plodům, ve kterých jsou kávová zrnka, říká kávové třešně a že při jejich zpracování dochází k masivnímu znečištění vody, že existuje spousta alternativních

cest, kterými se dá káva zpracovat, a že on na svých farmách používá jen tyto ekologické a pro mnohé revoluční metody.

Po skončení přednášky následuje ochutnávka různých odrůd káv u velkého stolu. V hlavě mi běhají zvědavé otázky, proto Fernanda vyhledám.

„Můžu se tě na něco zeptat?“

„Jasně,“ sundává si z nosu brýle na čtení.

„Když jsem byla na Srí Lance, tak přesto, že země produkovala čaj výborné kvality, nebyl pro místní dostupný a nedal se v tamních obchodech ani koupit. Jak je to v zemích původu s kávou?“

„Úplně stejně, i když země produkuje výbornou kávu, místní pijí podřadnou kvalitu.“

„A kdy se vůbec s pitím kávy v takových zemích začíná?“ nemůžu ukojit svou zvědavost.

„Brzo, dávají ji klidně dětem do lahve s mlíkem,“ směje se.

„To si děláš legraci?“ vydechnu překvapeně, ale to už se kolem nás mísí lidé připravení k ochutnávce, tak je třeba ho propustit. Vplouvám do davu vyluzujícího profesionálně sehrané hlasité srkavé zvuky, za které mě v dětství vždycky pérovali, ale víc než o samotnou kávu se zajímám o speciální lžičky určené k ochutnávce. Velikosti větší než čajové, ale menší než polévkové, hezky kulaté a vypouklé. Recepty nejen vymýšlím, ale i fotím a chystám si k nim food styling a k tomu potřebuju samozřejmě i zajímavé talíře a příbory. Tahle lžička by se mi do mé sbírky dost hodila.

Po skončení akce procházím kavárnou, abych si vzala ze židle odložené věci.

„Ty nejsi z kávové branže, že ne?“ ptá se Fernando, který najednou stojí vedle mě.

„Ne. Je to poznat, že?“ omlouvám svou nemotornost

při ochutnávání kávy, která mu musela připadat tristní. „Ale svět jídla a pití mě dost zajímá. Kromě toho, že píšu kuchařky, taky cestuju po světě, ochutnávám a pak o tom píšu reportáže. Teď mám svou rubriku v *Hospodářských novinách*, ale jinak jsem na volné noze.“

„Tak to bys mohla někdy přijet ochutnávat i Panamu... tady je má vizitka,“ podává mi ji a já reaguju zdvořilým úsměvem.

„Nedala by sis teď se mnou sklenku vína?“ navrhuje Fernando.

„Dobře,“ souhlasím trochu ostýchavě.

U barmana vybírám víno a vytahuju peněženku. Vidím koutkem oka, jak Fernando mává rukama, snaží se zabránit maléru a pak křičí na barmana „Ne ne, to je na mě!“ Co se týče hrazení útrat mužem za ženu, jsem jak slon v porcelánu. Automaticky chci platit aspoň půlku. Nejsem zvyklá na to, že mě někdo opečovává a že za mě platí. Jsem přece samostatná, nouzí netrpím, tak proč bych měla nechávat platit jen muže...

Vyjdu se sklenkou ven před kavárnu, kde postává pár lidí spolu s Fernandem. Když mě uvidí s omluvným úsměvem schová cigaretu za záda. Naštěstí ji brzo típne. Pokud mi něco vadí, pak je to cigaretový kouř, před kterým nemůžu utéct. Teď se mi ale utíkat nechce. Chvilí se bavím s Fernandem, ale přichází i další kavárník Karel, kterého dobře znám a který si mě uzurpuje, zatímco Fernandovi dělá společnost Kristy. Dívám se na hodinky a zjišťuju, že pokud okamžitě neodejdu, tak nestihnu slíbené předání věcí, které mám domluvené.

„Fernando, moc mě těšilo. Omlouvám se, ale musím už jít, musím něco vyzvednout a nesmí mi zavíít.“ Podávám mu ruku.

„To mě mrzí, tak hezký večer,“ říká překvapeně, poté co mě políbí na tvář.

Když odcházím, netuším, že se za mnou dlouze dívá. Že obdivuje mou vysokou štíhlou postavu ve zvonových džínách a pruhovaném námořnickém tričku. Že z nervozity upouští skleničku na zem, že se na mě ptá kavárníka Karla a že ten mu prozrazuje, že jsem docela známá autorka kuchařek i že jsem pro psaní a vaření zanechala úspěšně rozjeté kariéry daňové poradkyně. Netuším, že už ten večer se do mě Fernando zamiloval, což Karel jako správný muž samozřejmě postřehl. To všechno vím od Kristy, ale řekla mi to až mnohem později.

Příliš mnoho překvapení

Nevím proč, ale mám nutkání Fernandovi ještě v noci napsat. Že bych mu ráda uvařila, abych mu představila české speciality, ale že to do jeho odjezdu bohužel nejde, protože jdu večer do divadla a on další den odlétá. Odpovídá okamžitě. Ptá se, jestli v divadle i hraju a je to další z mých netušených aktivit. Vysvětluju pobaveně, že jdu na baletní představení rozhodně jen jako divák. Navrhuje, že by mě tedy v tom případě alespoň pozval na skleničku po představení. Připojuje dodatek, který vzbudí mou pozornost víc než to nejdražší víno: „Mimochodem, zajímala by tě tradiční mayská kuchyně Střední Ameriky? Třeba v Salvadoru jsou dvě malá městečka v horách, kde je kulinařní festival každý víkend, opravdu exotická jídla! Bylo by mi potěšením vzít tě na neuvěřitelně krásná tropická místa v této části světa a všechno ti ukázat. Můžeme to probrat u vína...“

Po divadle mi od něj pípne esemeska s indiciemi, kde se potkáme. Představuje mi Charlieho, amerického obchodníka s kávou, který je tu se svou přítelkyní, a společně vybírají posezení na venkovní zahrádce jedné z předražených restaurací v centru Prahy. V přítomnosti neznámých lidí jsem vždycky plachá, proto nechávám mluvit ostatní a sama spíš poslouchám. Všímám si, že Fernando má oproti včerejšku vetřený gel do vlasů a místo trička má frajerskou košili. Jsem z toho mírně nervózní. Charlie je teď v družném rozhovoru se svou přítelkyní a Fernando se obrací ke mně. Téma ke konverzaci si nemohl vybrat lepší.

„Takže... ty jsi nikdy nebyla vdaná?“ ptá se žoviálně.

„Já jsem vdaná,“ odpovídám bez zaváhání a ihned poté mi dojde, že toto nebude odpověď, kterou by čekal.

Třeští oči, údivem vysunuje bradu, a když se vzpomene, vysouká ze sebe: „Ale vždyť nemáš prstýnek...“ Vypadá to, že se snaží pochopit nastalý zmatek v hlavě.

„My jsme si na svatbě nedávali prstýnky,“ zvyšuju překérnost dané situace chabým, leč pravdivým vysvětlením. Teď asi není vhodná chvíle začít vyprávět humornou příhodu, jak jsme svým rebelským rozhodnutím nedávat si svaatební prstýnky zamotali hlavu i samotné paní oddávající, která nás s Adamem díky tomu zapoměla vyzvat k prvnímu manželskému políbení.

Cítím ten dobře známý pocit, který přichází pravidelně, když mi muž dává najevo svůj zájem, což ve mně vyvolává panickou potřebu zmizet z jeho dosahu. Nevím, proč si jiné ženy ve dvoření tak libují. Znovu se zapojujeme do konverzace s dvojicí naproti u stolu, ale vím, že Fernando je chvílemi duchem nepřítomný. Byl to pro něj docela šok. Jenže já brzy přicházím s dalším.

„Jejda, už je po půlnoci, já musím jít, abych stihla poslední metro.“

„Prosím, nejezdi ještě, zavolám ti pak taxík,“ navrhuje Fernando a zdá se neoblomný. Není zlomený a nešťastný, je to zase ten zábavný muž, a tak zůstávám. Po dalších dvou hodinách, kdy nebylo času na povídání mezi čtyřma očima, čekáme na taxi. Mám jen lehké šaty a začíná mi být chladno. Pozornému Fernandovi neuniklo, že jsem si přejela dlaněmi po holých pažích, a přes ramena mi dává svou koženou bundu. Nasedáme spolu na zadní sedadlo taxíku.

„Jak dlouho jsi s manželem?“ ptá se.

„To už bude osmnáct let.“

„Panečku, tak to je opravdu hodně. Já jsem se rozvedl po dvanácti letech. Cítil jsem, že naše manželství vyprchalo, tak jsem to své ženě nabídl a ona souhlasila, protože cítila totéž. Jsme pořád přátelé,“ odkrývá mi soukromí.

„To je dobře, že jste přátelé... to je dobře,“ opakuju a nevím, co víc říct.

„Jaké je tvé manželství?“ pokračuje další otázkou.

Nechci tu rozebírat, že jsem se s Adamem rozešla loni, ani vysvětlovat, proč jsme se ještě nerozvedli, a už vůbec ne, proč spolu ještě bydlíme...

„Je už jiné,“ přiznávám po chvíli a to je maximum, co jsem ochotná sdělit. V tu chvíli si neuvědomuju, že i z toho zlomku informací pochopil mou situaci dokonale.

„Měla bys chuť přijet do Panamy udělat reportáž? Je to krásná země s výborným jídlem. Hodilo by se ti to třeba v lednu?“ láká mě.

„Nevím. Možná. Je to ještě daleko...“ snažím se vyvléct z příslibu.

„Přemýšlej o tom, prosím.“

„Dobře, budu.“

Když přijíždíme před můj dům, vysvětluju řidiči, kam teď zaveze Fernanda. K tomu se obracím a podávám mu ruku: „Tak ať se ti daří a děkuju za odvoz.“ Nakláním se, abych ho políbila na tvář, ale on v posledním momentu uhne, takže se mé rty dotknou těch jeho. Zarazím se na moment a pak dělám, že se nic nestalo, a políbím ho na druhou tvář. I když je zábavný a příjemný, žene mě to od něj jako od spousty předchozích nápadníků. Ale ten polibek byl rafinovaný, to mu musím nechat.

Zaoceánská korespondence

Následující den dostávám mail:

„Nelo, cením si tvé otevřenosti a věž, že jsi jedna z nejkrásnějších a nejmilejších osob, jaké jsem kdy potkal. Probudila jsi ve mně něco, co jsem necítil už tak hrozně dávno. Rád tě víc poznám, prosím zůstaňme v kontaktu a naplánujme náš výlet. Vyber si termín, kdykoli budeš chtít, svůj harmonogram ti přizpůsobím. A slibuju, že do té doby přestanu kouřit! Fernando“

Že v něm budím něco, co dlouho necítil? Nepsal mi to náhodou před nedávnem taky už někdo? Spíš zdvořile než vřele odpovídám, že děkuju a že o pozvání budu uvažovat.

O Panamě nic kromě toho, že je ve Střední Americe a je tam Panamský průplav, vlastně nevím. Na mém dlouhém seznamu míst, která bych ráda navštívila, rozhodně není. Jenže jsem zvědavá, a tak i přesto (nebo právě proto?) o ní začínám vyhledávat informace. K mému překvapení zjišťuju, že má ony atributy, které z lokality dělají v mých očích jas-

ný cíl. Turisty ne příliš objevená, s překrásnou panenskou přírodou, divokými zvířaty a vzácnou květenou, s průzračnými plážemi, se sopkami, deštnými pralesy, indiány, kávou, čokoládou, cukrovou třtinou a vůbec skvělou kuchyní... Pokud k tomu přidám pozvání od gentlemana, který mi místní tajuplnou krásu chce pomoci objevit, je můj vnitřní dobrodruh lapen do osidel. Jenže trávit čas na cestách s mužem, kterého jsem viděla pár hodin a netuším, co po mně za to bude chtít, je víc než bláznovství...

Říkejme tomu raději dobrodružství, protože jsem na jeho nabídku po dvou měsících kývla. Jelikož však vím, jak dovedu lidem v mém okolí (zejména Adamovi, který se mnou cestoval nejčastěji) cestování znepříjemnit, píšu Fernandovi dopis, kterým mu dávám možnost ze všeho ještě vycouvat.

„Musím tě varovat. Může to být se mnou taky pěkná otrava. Neustále se něčemu divím, vyptávám se, zapisuju si poznámky, dělám fotky, ochutnávám většinu toho, co vidím (můžu přece psát jen o něčem, co jsem ochutnala, ne jen o tom, co jsem viděla). Možná nejsem ideální osobou ke společnému cestování, nechceš si to přece jen rozmyslet?“

Můj dopis má však přesně opačný účinek, neboť mi přichází tato odpověď:

„Nelo, líbí se mi tvůj styl. I já jsem zvědavý a zvědavý, takže budu poctěn, pokud ti budu moci ukázat mou zemi, lidi i jídlo. Jsem připravený ukázat ti Panamu i Salvador, kde mám druhý domov. Nejlepší je to od listopadu, kdy dozrává spousta místního ovoce a taky míň prší. Prosím, dej mi vědět, kdy by se ti to hodilo a kolik dní nebo kolik týdnů bys tu ráda strávila. Opravdu se těším na naše kulturní dobrodružství!“

Během následujících několika měsíců si napíšeme zběžně jen párkrát, abychom se ujistili, že vše platí. Chtěli jsme výlet započít v lednu, ale když Fernando zjistil, že nemám nic v plánu na silvestra, okamžitě navrhoval, že se setkáme ještě před koncem roku. Ano, je to ještě bláznivější trávit s cizincem silvestrovskou noc. Má intuice mi však říká, že toto je chlap, který ženu nemusí přemlouvat, že jich může mít tučet na každém prstu, čímž se uklidňuju, že to není sexuální úchyl.

V půli prosince se Fernando nečekaně objevuje na pár dní zase v Praze. Tou dobou už bydlíme s Adamem odděleně. Nakonec to byl on, kdo se odstěhoval s krabicí první pomoci, do které jsem mu zabalila nějaké dobré suroviny i nádobí pro začátek. Pořád spolu vycházíme dobře. Vlastně i líp. Mám tak příležitost pozvat Fernanda na večeři. Oplatit mu zlomek pohostinnosti, kterou mi nabízí ve své zemi. Jenže jak vím, jestli si pozvání nevysvětlí jinak? Nechci se mu naservírovat rovnou pod nos...

Začínám kout plán. Připravím nebesky dobrou krmi, kterou ho udolám a přecpu ho tak, že se nebude moct pohnout a na ostatní choutky nebude prostor.

Dávám se do vymýšlení menu. Najít v české kuchyni těžké hutné jídlo není žádný problém. Myslím, že můj účel splní to nejlepší, co česká kuchyně nabízí. Svíčková pečeně se smetanovou omáčkou z celeru a mrkve, ochucenou citronem a podávanou samozřejmě s domácími knedlíky a brusinkami. Jako předkrm volím lokše, tedy bramborové placky, podávané s kachním sádlem, které jsem si právě přivezla z návštěvy slovenského venkova. V dezertech se teprve vydovádím, jenže vybrat jeden reprezentativní kousek z mého repertoáru je neskutčný úkol. Volím tedy dezerty tři, které tak ještě lépe podtrhnou můj úkladný plán.

Myslím, že takto zvolené menu musí odrovnat každého, ale pro jistotu budu podávat ke svíčkové české pivo, po kterém se tak dobře usíná. Jistota je jistota.

Opulentní hostina

Ohřívám jídlo, které je uleželé ještě lepší než v den pečení. Krájím hrnkový knedlík, do kterého jsem dala i natrhaný tymián. Vyskládávám knedlíky na talíř, zalévám je oranžovohnědou krémovou omáčkou, přidávám plátky masa prošpikovaného slaninou a zdobím sušenými brusinkami svařenými v portském. Ani tradiční pokrm neunikne mému mírnému vyšperkování. Jíme pomalu. Nabízím ze zdvořilosti, že mu k už tak velké porci přidám a k mému údivu přijímá. V koutku duše si mnu ruce, že chlapec to má spočítané, protože neví, co ho ještě čeká.

„Takže... co očekáváš od cesty do Střední Ameriky?“ zvedá ke mně od jídla oči.

„Nevím, nechám se překvapit... ale určitě materiál na dobrou reportáž,“ odpovídám opatrně. „A ty?“

„Že si to ohromně užijeme a že tě líp poznám,“ usmívá se.

Hm, chce mě víc poznat? Já ho ale netoužím víc poznat!

„A jak si to všechno představuješ?“ zkouším bázlivě zabrousit na tenký led. Pořád totiž nevím, jestli mě nepovažuje za balíček all inclusive.

„Do ničeho se nebudeme nutit,“ usmívá se na mě a já vím, že je mu jasné, o čem jsem chtěla mluvit.

„Přiznávám, že jsem se tě na to chtěla už dlouho zeptat, ale ono se to špatně píše. Očekáváš ode mě automaticky

sex? Víš, měli bychom si to vyjasnit, aby pak nedošlo k nedorozumění... nebo zklamání.“ Doufám, že tím mu dávám dostatečně najevo, že nejsem na hraní.

„To sis fakt myslela? Že tě chci ojet za první palmou?“ směje se srdečně. „Nelo, netajím před tebou, že se mi líbíš, ale chci, abychom měli příležitost se líp poznat. Do ničeho tě nebudu nutit a nechci dělat nic, co by ti bylo nepříjemné. Nevím, jestli se do mě zamiluješ, ale jsem si jistý, že si zamiluješ mou zemi.“

Myslím, že možná i slyšel to burácení, jak mi spadl kámen ze srdce. Ulevilo se mi. Do této doby jsem měla pocit, že se ode mě něco očekává, a to nesnáším. Z principu dělám věci, které musím, nerada. Potřebuju volnost. Od této chvíle se ale stalo něco, s čím jsem nepočítala. Přesně od této chvíle se mi začal líbit. Už jsem nemusela, už jsem mohla, a to je rozdíl. Od teď na mě působilo jeho charisma, kterým byl obdařen víc než dost. Mohla jsem si vychutnávat jeho milé a leckdy rozpačitě stydlivé úsměvy a přestaly mi vadit i jeho významně dlouhé mlčenlivé pohledy.

„Jsi spokojená se svým životem?“ ptá se najednou.

„S pracovním životem určitě, s osobním teď zrovna ne...“

„Ano, vím, že nemáš šťastné manželství...“ dodává taktně.

„Víš to? Jak to víš?“ divím se.

„Tenkrát v tom taxíku jsi mi to přece řekla.“

„To si nemyslím...“ krouším hlavou. „Rozešla jsem se s Adamem, protože jsem si ho přestala vážit. Víš, my už spolu nežijeme, ale pořád jsme manželé, nějak to zatím nepotřebujeme oficiálně ukončit... A když ses mě tenkrát zeptal, jestli jsem vdaná, nebyl tam prostor tohle všechno vysvětlovat.“

„To chápu... a vlastně jsem dneska čekal všechno možné. I to, že tady budeme jíst ve třech.“

„Opravdu? To sis myslel?“ žasnu nad jeho představivostí.
„Ale nevádí mi, že jsme tady sami,“ dodává rychle na vysvětlenou.

Sundává si svetr přes hlavu a nemůžu si nevšimnout, že mu teď z krátkého trička vykukuje tetování na levé paži, které se táhne až k lokti. Vstává, aby vyndal z lednice víno a dolil mi sklenici. Když stojí nade mnou, využívá toho, že k němu vzhlednu. Skloní se a pár vteřin mě líbá. Chutná mi. Už nejsem vystrašená, nedrčí mi vnitřní alarm, že musím utéct. Jsem uvolněná a je mi fajn.

Povídáme si a žasneme. Jeden nad druhým. Tak se liší od prototypu českého muže! Nevadí mu má samostatnost, která je tu pro většinu mužské populace nepřijatelná, protože potřebují ženě dominovat. Nevadí mu má ztřeštěnost, protože on sám jí má víc než dost. Nevadí mu má kuráž, se kterou se vrhám střemhlav do života, protože jemu čouhá i z bot.

„Proč by mi mělo vadit, že jsi samostatná a umíš bez problému zaparkovat auto? Však to je dobře. Nepotřebuju se ženou soupeřit...“ dodává na závěr. I já jsem pro něj zjevením.

Vyprávím mu o tom, jak jsem jako malá tančila každý den. Jak jsem šla na konkurz do taneční skupiny, odkud jsem utekla, ještě než jsem tam došla, protože jsem byla minimálně o hlavu vyšší než všechny ostatní adeptky. Mých sto osmdesát centimetrů mi dřív ztěžovalo hodně věcí. Když mu vyprávím, jak jsem přestala tančit a zpívat, aby to nerušilo Adama a sousedy, nechápe to.

„Chci si s tebou hned teď zatančit, pojď!“ bere mě od stolu, když na céděčku hraje Lionel Richie. Stojíme v kuchyni a chytá mě kolem pasu. Pokládám bázně své dlaně na jeho ramena. Cítím na nich svaly a jsem zase trochu vystrašená. Křehký moment, který by mohl pokazit tím,

kdyby se teď na mě vrhl. Ale neudělá to. Jen mě chvíli líbá a pak usadí zpátky ke stolu. Jako by si přečetl manuál k mému ovládnutí: Po vzbuzení zájmu je třeba ochladnout. Její zájem tak vzroste.

„Nikdy ti nebudu zakazovat zpívat a tančit. Vždycky mám hudbu hodně nahlas. Hlavně když vařím.“

„Tebe baví vařit?“ zajímám se.

„Jasně že baví! Ale ty jsi v kuchyni úplně čarodějka, tvé jídlo je naprosto úžasné,“ rozplývá se nad vyjedeným talířem.

„Což mi připomíná, že jsi ještě neochutnal dezerty!“ a na stůl rozšafně skládám jeden po druhém. Štrúdl ze špaldového těsta plněný mletým mákem, marcipánem a mandlemi. Krémový karamel s mořskou solí, čokoládou a kávou (samozřejmě z jeho farmy, pro kterou jsem ještě včera běžela do kavárny). Linecké kolečko z mandlovo-skořicového těsta s citronovou kůrou, slepované mou plamennou chilli-limetkovou marmeládou. Jeden kousek rafinovanější než druhý, ale v následujícím okamžiku mě odzbrojil. Nejenže ochutnal ze všech, ale s jakou grácií! Žádné funění, mlaskání ani mluvení s plnou pusou.

Fernando pomalu ochutnává z každého kousku. Pokládá si sousto na jazyk a hraje si s ním. Přitom se na mě dívá s tajuplným úsměvem. Oči mu září... V tu chvíli jsem to já, kdo by se zakousl do něj! Takhle sexy mi u jídla ještě žádný chlap nepřipadal! Dezerty měly být mou zbraní, ale on je otočil proti mně!

Naše dlaně se teď dotýkají. Zlehka po sobě přejíždějí a energie mezi námi by stačila dokonale na výrobu elektrického proudu pro celé velkoměsto. Hladí mě po staré velké rozšklebené jizvě na hřbetu pravé ruky, vzpomínce na to, jak jsem v osmi letech vyráběla karamel. Kolik lidí se jí už

při podávání ruky leklo... Vede mě z kuchyně na pohovku. Dáváme se do řeči, ale začíná mě znovu líbat. Něžně a pomalu. Tentokrát nepřestává a z horní části těla mi svléká jednu vrstvu po druhé. Vychutnává si mě se stejnou rozkoší jako před chvílí dezerty. Nebráním se ničemu. Ani tomu, čemu jsem chtěla zabránit opulentní hostinou.

In flagranti

Když se vzbudím, ležím na boku a cítím ho za zády. Začíná mi zlehka přejíždět dlaní po těle. Nemusí. Vzrušená už jsem. Když mi konečně zajede rukou do vlhkého klína, polohlasem vzdechne překvapením i rozkoší.

Není divu, že snídáme až v poledne. Oba sedíme u stolu nazí a uvolněně konverzujeme, když vtom se v zámku otočí klíč. Od tohoto bytu má klíč jediný člověk, takže je mi jasné, že je to Adam. Vůbec ale nechápu, co tady dělá.

Právě se otevřely dveře. Fernando uskakuje za kuchyňskou linku tak, aby ho nebylo ode dveří vidět, a automaticky si zakrývá rozkrok, přičemž má překvapený výraz. Přesně takový, jaký mají záletní muži přistížení manželem. Adam vchází dovnitř a já, pořád nahá, na něj od stolu důrazně zvolám „Adame, teď ne!“ Vzhledne ke mně, pak mu padne zrak na cizí pár bot a okamžitě mu to dochází. „Ježíš, promiň,“ vyhrkne, když odvrací hlavu a couvá zase ven. Uklidňuju Fernanda a Adamovi, který teď stojí za dveřmi, telefonuju.

„Hrozně se omlouvám, promiň,“ horlivě začíná zmatečný Adam. „Zkoušel jsem ti několikrát volat, nebralas to, tak jsem myslel, že jsi na nějakém pracovním jednání... Potřeboval jsem si jenom něco vytisknout na tiskárně...“

„Měla jsem vypnuté zvonění... zprávy jsem ještě neslyšela,“ dodávám na vysvětlenou. „Dobře, tak běž naproti do baru a počkej tam. Zavolám ti tak za půl hodiny, až bude vzduch čistý.“

„Děkuju a ještě jednou se omlouvám, nevěděl jsem...“

„To je dobrý, běž.“

Nevím, kdo z těch dvou, jestli Adam, nebo Fernando, byl vystrašený víc. Každopádně z mého pohledu to vypadalo velmi humorně. Na Adama jsem se nezlobila. Prostě se trefil... A dost dobře si to zapamatoval, protože od té doby do bytu nevšel jinak než s předchozím dlouhým zvoněním a vyčkáním, než mu otevřu.

S Fernandem jsme se viděli za další dva dny. Tentokrát jsem přišla za ním do apartmánu, který měl pronajatý nad kavárnou, co vede můj známý Karel. Přicházím do tichého útulného pokoje. Chci si sundat kozačky, ale on mě posadí na židli, klekne si přede mě a opře si mou botu o své rameno. Rozepíná zip kozaček a sundává mi je, zatímco já ani nedutám. Chová se ke mně jak k princezně a jsem z toho v rozpacích. Adam mi nenosil těžkou tašku ani neotevíral dveře. Zrovna nedávno jsme se spolu vraceli z oslavy narozenin našeho kamaráda a zarazilo mě, že jde se mnou k mým dveřím u auta. V duchu jsem si říkala, jak je na jednou pozorný a jde mi otevřít dveře, aby to pak Adam všeho zboural: „Já jsem pil, zpátky řídíš přece ty.“

Fernando si mých rozpaků všímá. Sedá si na židli vedle mě a dává mi ochutnat čokoládový bonbón. Přisunuje si mě blíž a nalévá mi víno.

„Nevadí ti, že jsem pořád vdaná?“ podívám se na něj.

„S vdanými ženami jsem si nikdy nezahrával, nechci dělat jiným to, co bych nerad, aby někdo dělal mně... Ale my přece spolu Adama nepodvádíme, rozešli jste se.“

Když ležíme, pozoruje má mateřská znaménka, kterých mám po těle víc, než je běžné.

„Jsi jako posetá hvězdami,“ omračuje mě romantikou. „Vsadím se, že kdyby ses podívala na mapy hvězd, jak stály v den tvého narození, tak budou stejné.“

„Myslím, že tě miluju,“ hledí mi dlouze do očí.

Pokládám mu ukazováček na rty, abych ho zastavila. „Láska bolí,“ hlesnu.

Zamilovaná do něj nejsem. Pořád mám v hlavě ještě Oskara.

Objednané jídlo na pokoj donáší právě když vycházím z koupelny. Ve dveřích se zdravím s číšníkem, kterého znám dobře z návštěv kavárny v přízemí. Safra, to se nemělo stát! Je mi trapně. Stejný číšník totiž přijímá časté rezervace Adama, který sem chodí pravidelně na obědy, a nemůže tušit, jak to mezi námi je. Ví jen, že jsem vdaná za Adama a teď mě viděl s hostem. Tučné sousto, se kterým se bude chlubit ostatním, kteří mě znají. Když se s myšlenkami svěřuju Fernandovi, obrátí se na mě: „Mám mu říct, že ho zabiju, když se o tom zmíní?“

„Ne, prosím tě, nic mu neříkej a rozhodně ho nezabíjej,“ uklidňuju prchlivého jižana.

Nechci se probudit

V noci před jeho dotyky uhýbám. Bylo to nedorozumění? Ještě že mě teď od něj oddělí spánek. Usínám...

Ráno mě nemilosrdně vrací do reality. Chci zpátky utéct do snů! Nechci TO řešit. Vzduch zatěžuje tolik nevyřčených slov, která se mi honí hlavou. Přitahuje si mě ke své-

mu tělu, jako by se minulou noc nic nestalo. Nemám sílu se bránit. Je třeba to ticho prolomit.

„Nemůžu uvěřit, žes TO udělal...“

„A co?“ ptá se nechápavě.

„Zůstals při orgasmu ve mně...“

„Vždyťs to chtěla!“ nechápavě zvyšuje hlas.

„To teda nechtěla!“ zvyšuju hlas taky.

„Nelo, vždyť jsi řekla, že chceš, abych se v tobě udělal!“
vztyčuje se na loktech jako kobra.

„To jsem neřekla.“ vyjeknu.

Fernando vyletí z postele, cosi nesrozumitelného a asi ne zrovna přívětivého mumlá a zavře se v koupelně. Tím mě ještě víc vyvede z míry. Přece nebude uraženě utíkat, když s ním mluvím? To je opravdu ten klidný člověk, který neztrácí schopnost komunikovat v jakékoli situaci? Za minutu z koupelny vychází, lehá si zase vedle mě a mlčí. Napětí by se dalo krájet na tenké plátky. Nikdy jsem nezažila pocit, že se někomu snažím něco vysvětlit a jako bych mluvila cizí řečí. Ty ale mluvíš cizí řečí! Snažím se sebeironicky uchlácholit.

„Já přece nejsem idiot!“ vyhrkne, když se vrací a přerušuje mou vnitřní samomluvu.

„To jsem taky neřekla,“ odpovídám úsečně a pak už jen mlčím. Ať řeknu cokoli, stejně to nepochopí. Z bezmoci mi stékají ve sprše slzy po tvářích. Snažím se zdrezurovat své zdivočelé myšlenky. Dobře, náš plánovaný výlet do Střední Ameriky ruším a letenku nechám radši propadnout, bleskne mi hlavou jako jediné možné řešení.

On zapíná počítač, já si kontroluju zprávy na mobilu. Oba utíkáme ke svým pracovním záležitostem, a tak je nastalé ticho omluvitelné. Po dvou hodinách vzhledne Fernando od monitoru, sundá si brýle na čtení z nosu

a usměje se na mě: „Tak vyrazíme na snídani a naplánujeme podrobnosti naší cesty, ne?“

Zírám na něj nechápavě. Přece spolu nikam nepojedeme? Vždyť náš kratinký vztah právě skončil!

„Řekla jsem *I want you to come inside* a tím jsem myslela, abys už do mě vešel, protože jsem byla vzrušená...“ Jenže sotva to dořeknu, dochází mi můj nebetyčný omyl. Vždyť ten můj nevinný doslovný překlad češtiny do angličtiny způsobil fatální pobídku *chci aby ses udělal ve mně!* A do prdele...

Dlouze se na něj podívám: „Jestli jsem opravdu řekla něco anglicky tak, žes to pochopil, tak jaks to pochopil, pak tvé reakci rozumím... a rozumíš ty té mojím?“

Přikývne a dodává s šibalským úsměvem „Ale dítě s tebou mít nebudu, ani když mě o to budeš prosit.“ Vida, humor je nečekaně zpátky...

„Toto prosím ale už nikdy nedělej, neberu antikoncepci...“ vysvětluju a pak dodávám: „Když jsme tady mlčky leželi, napadlo mě jediné: ruším náš plánovaný výlet.“

„Já jsem na to taky myslel,“ praví už naprosto klidně. „Ale bylo by to dětinský. Cestu si můžeš užít i tak a já se tě nemusím ani dotknout, když nebudeš chtít. Pojeď se mnou!“ prosí.

A byl to zase ten příjemný, charismatický a rozumný muž, který mě právě objal. A na to se nedalo špitnout nic jiného než „Tak dobře“.

Než jsem pokoj opustila, našla jsem na prostěradle čerstvou hnědočervenou šmouhu. Jen párkrát jsem měla za život takovou úlevnou radost z příchodu menstruace.

Před odletem si raději opakuju: Nesmím se do něj zamilovat – nesmím se do něj zamilovat – nesmím se do něj zamilovat.

Kdo si dá kávu?

V letadle se učím španělská slovíčka a přemýšlím, jestli mě v pralese při pozorování vzácných motýlů, papoušků a kolibříků sežere puma nebo leopard nebo mě sejme v letu dravý orel harpyje či se zamotám do pětimetrové pavučiny zlatého hedvábného pavouka, jehož pevná vlákna zkoumá i průmysl. Je ovšem naděje, že pokud z nástrah vyvážnu, pochutnám si naopak já na lahůdkách nadmíru exotických a vlnadných.

Z mrazivého New Yorku vystupuju do vlhkého parna v Panama City. Konečně stojím v dlouhé frontě na pasovou kontrolu. Snědý muž u přepážky se mě na něco ptá. Samozřejmě španělsky. Když se nedozvídá správnou odpověď ani napotřetí, vzdává to. Ozve se salva razítek a jsem vpuštěna. Vyzvedávám si kufr, snažím se vysunout madlo... nic... tahám, cloumám a... stále nic. Vleču kufr na přepážku reklamací, na kterou se po chvíli pomalu došourá další snědý muž. Snaží se vši silou závadu napravit, leč neúspěšně. Pravím, že kufr v nepojízdném stavu ztrácí pro ženu z velké části svou funkci. Kdyby to snad bylo nepochopitelné, doplňuju, že bych byla velice ráda, kdyby ho uvedli do stavu, v jakém jsem ho odevzdávala na letišti v New Yorku.

Dozvídám se, že závady na kufrech nehradí, pouze odstraňují. K tomu však potřebují, abych jim svůj kufr na letišti nechala. Tak na tři dny až týden. Pracovníky tu zřejmě krmí vtipnou kaší. Má námitka, že v Panama City tak dlouho nepobudu a vyrážím na cestu, při které budu nesmírně ráda, když své věci budu mít v obalu v podobě mého kufuru, se nesetkala s pochopením. Snažím se vžít do svých dět-

ských let, kdy jsem na tábor jezdila zásadně s kufrem, který neměl ani madlo ani kolečka. Kufr tedy zvedám spolu s obočím (to druhé se mi dělá přece jen o poznání lehčeji) a jdu vstříc příletové hale, dobrodružství i náruči Fernanda. Jako správný gentleman lapne kufr bez řečí. Těším se, jak za půl hodiny budu konečně ležet v posteli a oddávat se spánku, jelikož to je to jediné, po čem posledních několik hodin strávených v pokrouceném stavu v letadle sním.

„Po cestě se stavíme u tety jenom pozdravit tatínka... dneska sem přijel oslavit svoje narozeniny,“ hlaholí Fernando při startování auta. Sice mě to překvapuje, ale chápu, že jestli má narozeniny dneska, rychlé pozdravení a gratulaci zvládneme. Místní hodinové ručičky ukazují devět večer, kdežto ty mé evropské stále a neúprosně čtyři ráno. Silnice jsou ucpané jako v dopravní špičce. Dalším drobným zádrhelem je, že Fernando si sice pamatuje čtvrté, ve které teta bydlí, nikoli však ulici. Když kroužíme křižovatkou, kterou už spolehlivě poznávám, potřetí, ovládnou se a nic neříkám. Nevím, proč nevýskám, když slyším „Tak tady už to musí být“.

Snažím se nedívat se, jak to, že si ulici nezjistil, už když dostal nápad tam jet, jak bych to udělala já. Snažím se povznést se nad to, že po úmorných hodinách strávených na cestě netoužím po noční prohlídce města, které se slunilo v koloniální kráse dávných dob. Snažím se... opravdu se snažím. A jsem odměněna, jelikož dům v tmavé ulici nacházíme. Kromě tatínka je v domě spousta dalších lidí, se kterými se musím seznámit. Fernandova rozvětvená rodina je důvodem, proč mi jdou španělské fráze používané při seznamování tak dobře.

Teď se zajímám o jediné. Popřát tatínkovi. Samozřejmě ve španělštině, tak jak jsem se to při kroužení ulicemi stihla

naučit. *Te deseo un feliz cumpleaños*. Vzápětí zjišťuju, že „jen pozdravit tatínka“ má v panamské španělštině svébytnou časovou rovinu. Jsem usazena do křesla a mou úlohou je dělat, že mě konverzace ostatních (kteří samozřejmě pokračují ve španělštině) velmi zajímá, jak se sluší a patří. Ve chvíli, která se mi zdá jako příhodná k odchodu, vchází strýček Nidio s dotazem „Kdo si dá kávu?“. Raději nemyslím na to, jak dlouho bude trvat, než ji připraví a vypijí. Snažím se nevysílat na Fernanda úpěnlivé pohledy s jasným poselstvím každou minutu, ale jen každou druhou minutu.

V tom taxíku už někdo sedí

Ráno před hotelem natahuju ruku a stopuju kolem projíždějící žluté taxi. Jako svůj cíl hlásím *Casco Viejo*, tedy staré město. Sedám na zadní sedadlo a ani se nepozastavuju nad tím, že ve voze už jsou další dva cizí pasažéři. Cestou někdo vystoupí a někoho přibereme. To je tu normální.

Vcházím do ulic starého města, které je strážené policisty se samopaly, příliš podobnými vojákům. Vojsko však Panama nemá. Rozpuštěno bylo po pádu diktátorské vlády generála Noriegy. Mírím z jejich dosahu a okamžitě na mě dýchne kromě upoceného čtyřicetistupňového vedra i koloniální architektura. Z mnohých domů tu zůstaly jen fasády podpírané pilíři. I když se tu domy opravují, bude trvat ještě dlouhá léta, než město získá ztracenou krásu. Zdi jsou často pomalované a občas se na mě zvědavě z balkónu podívá neposedný ušatý černovlasý kluk.

Potkávám prodavače hoblované zmrzliny *raspao*. Z obřího kvádrů muž hbitě nahobluje ledovou tříšť, kterou dá

do papírového kornoutu, zalije ovocným sirupem, třtinovou melasou a kondenzovaným mlékem. Doprostřed se zapáchne brčko, neboť tato přeslazená zmrzlina se cucá.

V mnoha obchůdcích tu nabízejí slaměné klobouky, takzvané panamáky, výšivky indiánek nebo korálové náhrdelníky a náušnice. Na venkovních stáncích prodávají indiánky z menšiny Kuna. Mají na sobě tradiční oděv, zdobená lýtka a zásadně se schovávají, když je někdo chce fotit. Opodál je bar *Platea*, kde se koncem každého týdne rozezní živá hudba a rozvlítní tancechtivé davy. Kdo se tu ocitne poprvé, možná bude stejně jako já chvílemi přemýšlet, jestli je to ještě tanec, nebo už sexuální předehra.

Vydávám se po břehu moře na rybí trh. *Mercado marisco*. V jedné části je rybinou nasáklý vzduch až nedýchatelně hustý. Loupe se tu cibule, která je potřebná do *ceviche*. Typické lehké jídlo ve spoustě jiho- a středoamerických zemí. Na kostky krájené syrové ryby nebo mořské plody se marinují v citrusové šťávě a podávají se spolu s cibulí a čerstvým koriandrem jako předkrm.

Hlavní město Panama City je plné protikladů. Množství mrakodrapů si nezadá s americkými velkoměsty, ale okna si v nich na pobřeží neotevřete. Nadechli byste se hodně nepříjemného puchu linoucího se ze splašků, které tečou přímo do moře v jejich těsné blízkosti. I množství kabelů pnoucích se po některých ulicích překvapí. Zvláště když na ně mnohde dosáhnete zdviženou rukou z chodníku. Zacuchané se táhnou korunami stromů a přemýšlím, jak je opravují nebo vyměňují. Jestli teda vůbec...

Spousta ulic je zavřených, doprava houstne nad úroveň, kterou známe z našich dopravních špiček. Metro, které se tu staví, má opravdu pádný důvod. Všichni řidiči (i ten na

sedadle vedle mě) na sebe troubí a se zataženými okýnky se jasnou a zřetelnou gestikulací častují nadávkami.

Zatímco venku je parno na padnutí, uvnitř restaurací a obchodů pracuje na plné obrátky klimatizace. Jsem viditelně jediná, komu tyto rozdíly nedělají dobře na zdraví a na kom se uvnitř místností začíná tvořit jinovatka.

Vzhuru na trh!

Fernando si je vědom, že mě do Panamy nalákal na kulinární poznávání, takže mi v Panama City chce ukázat místní trh. Ten největší s názvem *Mercado de Abastos* je prý otevřený nonstop dvacet čtyři hodin denně. Pohledy chlapků, co tu prodávají, jsou mi nejdřív nepříjemné, protože si připadám, že tu se svou bledou kůží svítím jako baterka. Ale brzo mou mysl zaplaví endorfiny z potěchy, kterou mi objevování nových chutí, vůní i tvarů surovin přináší. Fernando je nadšeným průvodcem a neustále mě volá, aby mě odtrhl od focení předešlé atrakce, protože už má připravenou další. Objevuju bylinku *culantro*, která je svou vůní i chutí velmi podobná koriandru (*cilantro*), ale jejíž listy jsou podlouhlé a úzké. Prohlížím si papričky, kterým se prý přezdívá klitoris, spoustu citrusů, kořeny juky, která se tu často používá místo brambor, ozdobně rozkrájenou papáju, *otoe* a taky *ñamé*.

Třtinová šťáva melasa je plněná do lahví od rumu nebo třtinové pálenky *seco*. Fernandovi se rozzáří oči, když si všimá hromady kokosových ořechů, ze kterých vylézá něco bílého, jako když klíčí brambory. Prosí prodavače, aby nám tento ořech rozsekl. Tekutina začíná kvasit a dužina

je v tomto stádiu zralosti už nepoužitelná, ale je tu ještě něco, co v ořechu běžně nebývá. Něco malého, co vypadá jako houba. To jediné je z ořechu v tuto chvíli jedlé, a jak zjišťuju, je to i moc dobré. Je k nevíře, kolik jsem toho dosud o kokosovém ořechu nevěděla.

Každý prodavač má u stánku houpací síť a spousta jich v ní leží. Není divu, protože vedro je tu velmi palčivé a únavné. Přecházíme do části, kde prodávají čínští obchodníci. Prohlížím si celou bednu zvláštních ibiškových květů *rosa de jamaica*, ze kterých se připravuje nápoj. Zastavuju se u lahviček od pálenky, které jsou naplněné oranžovou tekutinou. Prodavač nám vysvětluje, že je to pálivá omáčka podle tajné rodinné receptury a dá nám ochutnat. Nahlas komentuju, co v omáčce cítím: koriandr, chilli, limetka, hořčice... a prodavači tuhne úsměv, zatímco Fernandovi se právě na tváři doširoka rozzářil. „Na tuhle ženu pozor, má neuvěřitelný jazyk!“ směje se.

Z trhu přejíždíme k nedalekému Panamskému kanálu. Pozorujeme obří nákladní lodě čekající v dlouhé řadě na průplav. Ráda poslouchám Fernanda, jak mě zahlcuje novými informacemi.

„Musíme se ještě domluvit na dělení placení,“ přicházím se záležitostí, kterou jsem s ním chtěla probrat, když mi od pouličního prodejce kupuje tamarindový ledňák.

„Jak to myslíš?“

„No zatím jsi za mě platil ty a nějak musíme naši útratu evidovat, abych ti mohla dát půlku.“

„Ale vždyť jsem tě sem pozval!“ nechápe Fernando.

„To jo, ale pozvání přece neznamená...“

Než to stihnu doříct, už mi skáče do řeči: „To je, jako bys někoho pozvala k sobě na večeři a nedala mu adresu.“

No jo, zase jsem byla moc iniciativní...

Jednošměrka

Večěříme s přáteli v parku v *Casco Viejo*. Kolem se šourá starý pouliční zpěvák s kytarou a vysekne známou tklivou píseň *Besame mucho*.

Poklidnou náladu náhle rozřízne křik. Na ulici kousek od nás nastala šarvátka místních puberťáček. Jejich surovost by se vyrovnala i té mužské. Nikdo z hostů se nezvedá, nikdo nezakročí. Divím se proč?

„Blázníš, ještě by to ten člověk schytl. Ty jsou dost divoký,“ vysvětluje Fernando.

Vše se náhle zklidní a poslouchám zvuk švelivých listů spolu se španělštinou, která se line z okolních stolů.

„Líbí se ti, Nelo, se mnou sex?“ zeptá se Fernando, když popijí drink.

Poznal snad, že cítím, že mi v sexu s ním něco chybí? Nechci ho svou otevřeností zranit.

„Mám pocit, že něco dělám špatně, že tě dostatečně nepřitahuju, protože jinak bys měl orgasmus dřív,“ odpovídám vyhýbavě na jeho otázku.

„Přitahuješ mě a velmi! Rád si to s tebou vychutnávám.“

Nerozumím tomu... proč pak dosažení orgasmu trvá tak dlouho, když se mi to už zajídá?

„Víš, že jsem ti chtěla říct hned po příletu, že se spolu nemůžeme milovat, protože v Praze se mi to až tak moc nelíbilo?“ prozrazuju konečně Fernandovi.

„A víš, že jsem se ti chystal svěřit to samý? I pro mě to v Praze bylo zvláštní... Jenže pak jsem si s tebou v baru

zatančil a... nešlo tomu odolat," přiznává Fernando. „Až tady to bylo krásný.“

Má pravdu, bylo to mnohem lepší než v Praze. Ale pořád mi něco chybí... Dokážu ze sebe vydat mnohem silnější vášeň. Vím to. Díky Oskarovi.

Dejte perfekcionistovi s dobrou chuťovou pamětí něco výjimečného ochutnat a buďte si jistí, že se nebude chtít smířit s chutí, která se této nevyrovná.

Po půlnoci se vracíme autem do hotelu. Fernando odbočuje z hlavní ulice.

„Nechci teď potkat policajty, měli jsme pár drinků,“ vysvětluje svůj manévr.

Sotva to dořekne, zabočí do ulice, kde se málem čelně střetne s autem. S policejním autem. Okamžitě couvá a dělá jako že nic, ale už jedou za námi a staví nás. Vjel do jednosměrky policajtům rovnou pod nos!

Fernando reaguje kupodivu klidně, vystupuje a vysvětluje. Fakt, že jsme byli na sklence samozřejmě vynechává. S bodrým úsměvem je familierně oslovuje *hermano*, tedy brácho. Policisté se dívají dovnitř na mě, sedím a mlčky vyčkávám. Fernando vzdychá, vidím, že se mu něco nelíbí a stále se snaží všechno urovnat. „Chtějí, abychom s nimi jeli na stanici.“

Po chvilce jízdy stavíme na silnici a objevuje se další policista. Šéf. Následuje nové vysvětlování a neoblomné kroucení hlavou. Pak najednou Fernando sedá do auta s úlevným výrazem, sahá do peněženky a nenápadně okýnkem policejnímu úředníkovi podává bankovky. Vida, úplatky fungují všude. Jsme volní, můžeme pokračovat.

Pod plnotučnou Mléčnou dráhou

Čtyři hodiny pomalé jízdy z Panama City na sever po panamerické dálnici vedoucí od Aljašky po Ohňovou zemi jsou monotónní a ubíjející. Když jsou v jednom směru konečně dva pruhy a dalo by se zrychlit, nesmí se jet víc jak stovkou. Hlídkuje tu policie a vybírají pokuty, takže neradno znovu riskovat.

„Nepotřebuješ vystřídat?“ ptám se a doufám, že řekne ne. Nerada řídím auta, na která nejsem zvyklá. Nerada řídím v noci.

„To je dobrý,“ usměje se a pohladí mi koleno. Vždycky má při jízdě autem ruku na mém koleni. A já ho často za ni držím.

Vzhlednu unaveně okýnkem k temné obloze, když v tom přes ni padá hvězda. Ta s dlouhým vlasatým ohonem.

„Viděla jsem padat hvězdu!“ křičím a v tu ránu jsem zase čilá.

„To je tady běžný. Na pláži jich uvidíš mnohem víc...“ vnadí mě Fernando na cíl naší cesty.

Jsme v kempu na pláži atlantického pobřeží, jen hodinu a půl od městečka Boquete, kde Fernando vyrůstal a kam jedeme.

Je noc a jsme tu jediní hosté. Dostáváme pár sepraných ručníků a květované hadry. Tedy prostěradla na postel. Ta je v chatce taky to jediné, co se dá ve čtyřech vybydlených stěnách najít. Matrace velká pro jednoho, malá pro dva. Zjišťuju, že okna nemají skla, ale jen široké otevřené žaluzie, které se nedají sklopit. Dost široké, aby tam mohlo

vlézt něco velkého jako pěst. Vybavují se mi scény z rodinných dovolených trávených v kempech u českých rybníků. Stahuje se mi krk při vzpomínkách na to, jak mi tam bylo. Bojím se pavouků a ti tam byli všude. Tady taky musí být a já bázlivě začínám očima přejíždět stěny.

„Neboj, tady žádní pavouci nejsou,“ čte mé myšlenkové pochody Fernando.

No to určitě, dovoluju si v duchu nesouhlasit a pokračuju s vizuální vizitou světlu přístupných stěn. K mé úlevě na nich nacházím jen tři malé ještěrky.

„Jmenují se geko a živí se hmyzem. Jsou neškodné, ale nemám je rád. Občas spadnou ze stropu a dovedou popálit kůži.“ Vysvětluje mi Fernando.

Ještěrky mi nevadí. Tedy pokud polezou po stěnách a nikoli po mně. Na záchod do tmavé místnosti ale stejně raději nejdu, když nemám kontrolu, jestli jsem tam jediným živočichem. Čůrám pod palmou. V sítích nade mnou už osminohé kreatury jsou, ale sem patří. Do chatky ne.

„Baby, svlíkni se, jdeme do moře,“ pobízí rázně Fernando, zatímco otevírá lahev silného chilského červeného vína.

Koupat se? Teď o půlnoci? zračí se v mém udiveném pohledu. Vodní živly nemusím a dovolenou u moře jsem nikdy nevyhledávala. Ale neodporuju a bosky ho poslušně následuju přes trávu k blízké pláži. Písek je tu hebký a po chvíli opatrného našlapování zahazuju obavy, že šlápnu na ostrý kámen.

Máme pláž celou pro sebe. I oblohu! Je odliv a z mokrého hladkého písku se stává zrcadlo, které nastavuje tvář hvězdám. Hvězdám, které jsou teď úplně všude! Nahoře na obloze i dole ve vodním zrcadle! Každou chvíli se nějaká z hvězd rozhodne, že ji to už nebaví a šlehne sebou

přes oblohu. Je to vzrušující. Zvláště když se pokaždé, kdy Fernando hlásí „teď spadla krásná“, dívám zrovna na druhou stranu. Nedočkavě a hladově otáčím hlavou a vyhlížím nové a nové vlasatice.

Vede mě za ruku do příjemně teplé vody. Nazí si sedáme do písku, moře nás v pase jen jemně ovívá a mně se to začíná líbit. Fernando jednou rukou objímá mě, druhou lahev vína, ze které upíjí. Já vzdoruju, protože jsem si vyčistila zuby a víno by mi chutnalo jako ústní voda. Sedám si mu ve vodě do klína tváří v tvář, nohy obemknu kolem jeho beder. Moře teď mám v zádech a každá větší vlnka mě k němu zhoupne a víc přitiskne. Vzrušuje ho to, zatímco mě pořád ještě nepřestala vzrušovat hvězdná krása vůkol. Ale ono je co objevovat i ve vodě. Když zavírám dlaní pod vodou, objeví se světýlka. Podvodní světlušky!

Žasnu, co všechno dokáže noční pláž nabídnout za zážitky, které mi byly dosud utajeny. S dopitou lahví se zvedáme, ale do chatky nedojdeme. Pokládá mě pomalu do měkkého písku na záda. Nebráním se. Smyslně mi olízne slanou kůži a já slyším z čím dál větší dálky jeho „chci, aby sis tuhle chvíli užila a nikdy na ni nezapomněla“. Spolu s ním na můj orgasmus dozírá Mléčná dráha, která je tu pěkně plnotučná.

Rozvětvená familie

V pozdním ránu nacházíme v pokoji obřího kraba, kterého Fernando chytá do vědra s tím, že máme večeri. Na můj nátlak je krab po několika hodinách věznění propuštěn a odkvačí si to fofrem do bezpečí. Na pláži snídáme

buevos rancheros. Rančerská vejce jsem měla už mockrát, ale tato verze byla nepřekonatelná. Osmažená tenká tortilla na dně talíře byla politá mixovanými pečenými tmavými fazolemi a na nich byla pořádná porce míchaných vajíček zasypaných strouhaným sýrem a vše bylo zalité omáčkou z rajčat a chilli. Beru to jako oběd a pocucávám k tomu ledovou citronádu. Fernando vyřizuje pracovní záležitosti na notebooku a já tu pobřežní krásu fotím. Tyrkysově modrou oblohu i vodu s bílou pěnou, zlatý písek, palmy s kmeny prohnutými v bocích, plácaté mušle, kterým se říká „mexický dolar“, bílá torza kmenů zabořená v písku... Je tu nádherně!

Cesta do cíle už naštěstí není dlouhá a zpestřujeme si ji po jídáním plodů rambutan. Koupili jsme je u cesty od chlápka, který je prodával svázané ve větvích do pugétu. Na konci větvíček jsou rudé koule poseté měkkými nepichlavými černými chlupy. Uvnitř se skrývá sladkokyselý bílý plod s pečkou. Ve vedru je to osvěžující. K večeru se konečně blížíme do městečka Boquete. To sedí na úpatí sopky *Barú*, nejvyšší hory Panamy. Není divu, že do této horské oblasti jezdili odpočívat významní američtí důstojníci podílející se na stavbě Panamského průplavu.

Boquete je klidným horským městečkem s dvaceti tisíci obyvateli v údolí, kudy protéká řeka *Caldera*. Vzdušnou čarou je to odtud k hranicím s Kostarikou pouhých šedesát kilometrů. Voda je tu čistá, pramenitá a dá se pít bez problémů i ta kohoutková, což nelze říct o ostatních částech Panamy. Můžete tu potkat americké penzisty, kteří tu našli druhý domov. V okolí se díky úrodné vulkanické půdě daří zemědělským plodinám a především kávě.

Vedro unaví, takže sedím v autě a zase sním o posteli. Když vtom slyším podezřelou větu: „Stavíme se nejdřív

u našich... jenom pozdravit maminku.“ Vzhledem k tomu, že mám ještě čerstvou vzpomínku na to, jak po příletu dopadlo „jen pozdravit tatínka“, navrhuju řešení: „Co kdybys mě vysadil doma a pak šel pozdravit maminku? Nemusíš pak vůbec spěchat.“

Jeho rezolutní „ne“ jsem sice nepochopila, ale zároveň to neřešila. Cesta mě ukolébala ke spánku, a když jsem otevřela oči, byli jsme už „doma“. Sám přišel na to, že bezproblémové bude, když mě uloží do postele a pak se staví za rodiči.

Aby nedošlo k omylu, Fernando není žádný tatínkův ani mamčin mazánek. V rodině tu jsou jen o dost vřelejší vazby než u nás. Je samozřejmostí, že se rodiče s dospělými dětmi líbají, a to i když se vídají každý den. Navíc Fernando většinu času žije a pracuje mimo Panamu, proto si jsou vzácní. K mému údivu jsem byla do rodinného líbacího ceremoniálu zapojena se samozřejmostí a bez ptaní. Na rodiče jsem si ale brzo zvykla, s maminkou si dokonce i pokecám. Já na ni v angličtině a ona na mě ve španělštině. Jde to! Horší bylo, že stejné vítání probíhá i s dalšími mnoha příbuznými, kteří se mi pletou a někdy se i nepozorovaně rojí ze všech stran.

Mé setkání s celou rodinou proběhlo o silvestrovské noci. Měli jsme přijít do domu rodičů oslavit Nový rok rachejtlemi, které jsme kvůli dětem odpoledne kupovali u čínských obchodníků. Jako vždy, když se s Fernandem někam vypravujeme, jsme měli časový skluz. Možná jsem ale tentokrát byla na vině já. Mám na sobě jeho vypasovaný kožený kabátek, který se mi zalíbil a ve kterém se neustále prohlížím u zrcadla. Je fajn mít s chlapem podobnou velikost i vkus.

„Baby, na tobě je krásný všechno, pojď už,“ vysvobozuje mě Fernando z přemítání.

Přijíždíme dvě minuty po půlnoci. Před domem na zahradě stojí mnohočetná množina dospělých, mezi kterou probíhá proměnlivá množina dětí. Všichni sledují *Pedro leña*, vycpanou postavu, kterou právě zapálili a která dělá rámus dělbuchy umístěnými uvnitř. Hlavou mi proletí, kolikrát jsem už ujížděla na silvestra do hor, abych utekla právě těmto potouchlým oslavám a rámusu. Silvestru prostě nerozumím. Fernando mě spěšně představuje špalíru rodiny. Tváře, úsměvy a jména mi splývají.

Jsme zavedeni do pokoje, kde si můžeme odložit kabáty. Jsem sice v tropech, ale v noci a v horách. Na pohovku se svalí klučina, heká a chytá se za botu. Sundávají mu ji a dívají se mu na prst na noze. Někdo mu na něj šlápl? Zakopl? Dospělí z místnosti odešli a já v ní zůstávám s nezletilým obecnstvem. Jdu k marodovi, který mě vidí poprvé v životě. Mluvím na něj nesrozumitelnou řečí. Hladím ho jemně po prstech, a když zahýká, vím, který z nich to je. Nevypadá na něm nic podezřele, tak mu na něj foukám. Klučinovi se viditelně ulevuje a tiše si to nechává líbit. V tu chvíli do pokoje vchází Fernando. Vidí samaritánku foukající na bolístku a z pusy mu vypadne: „Holka, ty potřebuješ dítě!“ Nakloní se nad klučinu a ušklíbne se „Smrdí ti nohy, měl by sis je někdy taky umýt“. To se do místnosti hrnou už ostatní, takže ustupuju a dělám, že jsem nic neslyšela. Paměťová páska v hlavě mi to však přehrává v opakující se smyčce ještě mnohokrát poté. Ty potřebuješ dítě... potřebuješ dítě... dítě...

Fernandova přítomnost je pro každého vzácností, a tak není divu, že se často plánovaně i neplánovaně zastavujeme a zakecáváme. Teda jak kdo. Jednou jsme ujeli přes sto kilometrů na opačnou stranu vulkánu, kde si měl Fernando něco důležitého vyzvednout. Po cestě se odpoled-

ne staval neplánovaně JEN NA SKOK u jedné ze sestřenic, a když jsme od ní odcházeli za tmy, bylo zbytečné věci vyzvedávat, protože už tam nebyl nikdo, kdo by mu to předal...

„A kolik ty máš vlastně bratranců a sestřenic, víš to vůbec?“ ptám se, když od sestřenice odjíždíme s výslužkou cibule a brambor z jejich polí.

„Hm, počkej...“ zamyslí se Fernando a začne polohlasně počítat, „... dvacet.“

„Jenom dvacet?“ divím se číslu, které právě slyším.

„Z jedné strany...“ praví suše a podívá se na mě, že ho nemám přerušovat. Když se dobere konečného čísla, je na padesátce.

„To je celkem slušný. Vzhledem k tomu, že každý má ženu nebo manžela a děti, musí to být rachot, když se všichni sejdete,“ trousím a myslím na to, že možná jsem tak cimprlich na rodinné vítání proto, že nemám ani jednu tetu nebo strýce, ani jednu sestřenici nebo bratrance a pusu (zásadně však jen před spaním) jsem si s rodiči přestala dávat v době, kdy jsem přestala spát s plyšovou hračkou.

Indiány na farmě

Soukám se do vysokých černých gumáků, sedáme do džípu, který se začíná líně plazit po dlouhé hrbolaté a příkré cestě na Fernandovu kávovou farmu. Ta leží na svahu vulkánů *Barú*. Stále činná sopka, která má vybuchnout prý až tak za dvě stě let. Střetává se tu klima pacifické a karibské, a když se na vulkán díváte z dálky, opravdu vidíte mraky ze dvou směrů v rozličné výšce, barvách i rozpoložení. Strídá-

ní chladných nocí a slunečních dnů spolu s velkou vlhkostí zapříčiněnou častým mžením je se sopečnou půdou ideální pro pěstování kávy, a té se tu neobyčejně daří.

Fernando mě vede po stráni plné kávovníků, které rostou ve stínu citrusového háje. Rozhlíží se kolem, usmívá se a vypadá šťastný. Jsem si jistá, že je šťastný. V tom se vyhoupne na strom a podává mi ruku. Chtě nechtě musím za ním. Jako malá jsem po stromech lezla, byla to každodenní zábava, ale stromolezectví jsem přece jen už dobrých dvacet pět let neprovozovala. Když se chci uvelebit na kmenu, nutí mě ještě o metr výš. Protestuju, ale neúspěšně. Kávovníky najednou leží pode mnou a rozhled je majestátní. Přestávám se držet, přestávám se úzkostlivě dívat dolů a tu krásu fotím.

Kávovníky jsou keře a stromy a tady mají zhruba tři metry. Tmavozelené žilnaté podlouhlé listy obsypávají větve, ze kterých rostou plody. Nezralé jsou zelené, zralé jsou červené nebo žluté (podle odrůdy). Říká se jim kávové třešně. Uvnitř sladko-hořko-kyselých plodů jsou dvě kávová zrnka. V této fázi tvrdá a aromaticky nezajímavá. Až po složitém procesu sušení, loupání a třídění putují za zákazníky do pražírén po celém světě, kde se teprve probouzí nezaměnitelné aroma.

Slézáme dolů z kmene. Procházíme se dál mezi citrusovníky, kávovníky a starými suchými stromy obrostlými chundelatým stříbrným lišejníkem. Vidím duhu. Dvě duhy! Může za to *bajareque*, tedy mrholení, které je tu časté. Zastavuju se, prohlížím si, kochám se.

Na farmě tu žije asi pět indiánských rodin kmene *Ngöbe*. Tito lidé platí za nejlepší pracovní sílu, u níž se skvělé znalosti o kávě dědí z generace na generaci. Chlapci pomáhají s chodem farmy od dětství, ale dětská pracovní síla tu zne-

užívána rozhodně není. Chodí do školy a znalosti o pěstování kávy jsou to jediné a pravé bohatství, které jim může otec předat. Fernando si svých lidí váží, postavil jim jednoduché obydlí a vyplácí férovou odměnu, která je vyšší, než by dostali jinde.

Ženy tohoto kmene bez ohledu na věk a postavu nosí do šíře splývající dlouhé šaty s našasenými krátkými rukávy. Zářivě modré, oranžové, zelené, růžové, žluté... Střih mají dostatečně široký i pro těhotné. Muži a kluci chodí oblečení běžně. Tedy kalhoty a tričko nebo košili. A holínky. Dívám se na těhotnou indiánku v sytě růžových šatech, která dřepí na zemi a vedle ní si hrají dva kluci. Opodál jsou další ženy spolu s houfem dětí.

Chtěla bych se jich na tolik věcí zeptat, ale není tu nikdo, kdo by mi dělal tlumočníka. Fernando zmizel v nedohlednu mezi kávovníky. Muži tam jsou zřejmě taky a pracují. Děti mi postupně říkají jména a na prstech ukazují věk. Já je fotím a ukazuju jim obrázky na displeji. Atmosféra se uvolňuje. Oni si zvědavě prohlíží mě a já je. Desetiletá holčička drží v náruči mrňavé mimino. Maminka zatím věší prádlo, a tak je děvče za náhradní maminku. Vypadá to, že často.

Nejvíc mě zajímá asi dvouletá holčička v modrých šatech se žluto-modrými korálky a s vlásky částečně na temeni staženými, která se stydlivě schovává za tmavomodrou sukni těhotné a stejně stydlivé maminky. Poprchává, a tak jí zpívám „prší prší jen se leje...“, holčička nejdřív tiše a dlouze hledí, pak se osměluje a začíná dovádět. Hrajeme si s umělohmotným víčkem, které leželo na zemi... Objevuje se Fernando a vyzvedává si mě. Na rozloučenou dostávám od indiánek avokáda, co tu rostou na stromech, a dýni.

Uzrálý kávový muž

Stojí mezi kávovníky. Mezi svými kávovníky... Levou ruku má položenou na stromě, pokorně se rozhlíží po okolních stromcích obtěžkaných dozrávající úrodou a září štěstím. Nikdy jsem vlastně nepotkala člověka, ze kterého by jeho životní štěstí tak sálo. Plný energie, vždy akční a se širokým úsměvem. I ve volném tričku jde rozpoznat vypracované tělo. Pevné svalnaté paže s naběhlými žilami na rukou, vypnutý široký hrudník zužující se do pasu. Břicho je teď povoleno, ale pořád je poznat, že mělo svaly vysoustružené do detailů. Nejvíc mě fascinují jeho paže a svaly prorýsovaná ramena. Těch paží s jemným tetováním bych se mohla dotýkat donekonečna a stejně bych se jich nenabažila. Prsty na rukou má dlouhé a štíhlé, nehty upravené a čisté. Na dlaních jsou místy staré trvanlivé mozoly, ale přesto není jejich dotyk drsný a nepříjemný. I svaly na nohou jsou pevné, zakončené na vypouklé zadnici. Nikdy jsem si nemyslela, že mě může fyzicky přitahovat muž starší o deset let. Ale to jsem asi nikdy nemyslela na muže, který si ve volném čase rád ráno zaběhá, zacvičí jógu nebo na moři zasurfuje.

Krátká šikmá jizva na čele nad kořenem nosu je od dozorce ve vězení, kam se dostal, když za Noriegy roznášel letáky s revolučním obsahem a organizoval stávky. Plet má příjemně snědě opálenou do barvy cappuccina. Jemnou, pěstěnou rostlinnými oleji. Černé prošedivělé vlasy sahají rebelsky až po ramena. Vzadu jsou částečně stažené do uzlu na temeni, což působí samurajsky. Krátké pěstěné

vousy mezi rty a bradou nerostou, a vytváří tak zajímavý ornament. Kupodivu to při líbání nevadí. A to jsem měla přívržence skupiny „vousatý muž“ vyčleněny vždycky jako asexuální tvory, kteří by ve mně erotický žár nerozdmýchali ani kovářským měchem. Rty jsou plné a pevné a nejraději je mám, když lemují bílý úsměv záramovaný do pravidelných hlubokých vrásek kolem koutků.

Kávově hnědé oči hledí přímo. Když se smějí, tvoří se na vnějších stranách vějířky vrásek. Prostě žádný prvoplánový hezoun, ale chlap, ze kterého i tak nespustíte oči! Věku odpovídá nadhled a životní zkušenost, ale duší je mladší než mnohý můj vrstevník. Jde proti proudu, dělá, co ho baví, ne co se očekává. Je přímý, rázný a bláznivý. Plachým, ale zase ne přespříliš, se stává, jen pokud se dvoří ženě. Krásně uzrálý muž s vůní kávy. Muž, kterému koluje v žilách i indiánská krev.

Horské hnízdo

Domek posazený ve svahu nad městečkem se stal po příjezdu na několik nocí mým nepřítelem. Vadilo mi tady snad úplně všechno. Stěny, na kterých se v několika místech dělají plesnivé fleky. Okna z malých tabulek nemytá celou věčnost, která mají více než centimetrové škvíry místo těsnění a jsou plná pavučin. Noční stolek pokapaný lepivým voskem, aby se na něj prach chytal ještě lépe, úzká postel, na níž se dva vyspí jen při synchronizaci pohybů akvabel, nepovlečená peřina potřísněná pár skvrnami.

Ano, chodí sem uklízečka, ale ta se zaměřuje jen na

základní spartakiádní sestavu „vytřít podlahu – vyprášit rohožku – vysypat koše“ a nic jiného ji nezajímá. Když Fernando rozhrne těžké tmavé závěsy v ložnici, upadnou pravidelně spolu s garnýžovou tyčkou. Při pečlivém prozkoumání si lze povšimnout, že ona garnýžová tyč není zasazena do držáku vhodného k tomu účelu, leč je jen položena na... ehm, vidím dobře... na nůžkách zapíchnutých do překližkové stěny. Po asi pátém upadnutí se Fernando naštvě... vytrhne ze stěny nůžky... aby tam vítězoslavně místo nich zabodl čínské příborové hůlky! Od té doby už garnýžová tyč nespadla, ale já závěsy plnými prachu stejně raději nehýbu.

Asi bych měla dodat, že si Fernando tentokrát zapomněl klíče od domu ve svém salvadorském bytě, proto se musí do svého příbytku pravidelně vloupat. Rozbitou okenní tabulkou prostrčí ruku, kterou okno zevnitř otevře, oknem proskočí dovnitř a odstraní záklapku ze dveří, aby mi je zevnitř otevřel se slovy „vítejte, mylady“. Fernando ponechává sídlo často nezamknuté a rozsvícené, jen se zapnutou hudbou, aby vzbudil domnění, že jsme doma... a jen se třeba sprchujeme.

À propos sprcha, ta je pro mě kamenem úrazu. Abych něčemu mohla říkat domov, musím být schopná šlápnout bosou nohou v koupelně na zem, aniž bych stála štítilivě na špičkách. A tady mi to problém dělá. Podlaha je ve sprchovém koutu obloženém dlaždičkami zešikmená do středu, kde je odtokový kanálek, ale vy se musíte snažit nalepit na stěnu, jelikož proud vody... opravuji, čůrek vody... nevytéká směrem kolmo dolů, ale do boku směrem ke stěně. K dobru sprchy budiž přičteno, že na mě z odtokového kanálku nevylezl za celou dobu žádný živočich. Zřejmě jsem sprchu přechválila, neboť jednoho dne

se rozhodla, že z vlažné vody, vydávané za teplou, udělá jen studenou.

V kuchyni je kromě velkého prkna na surfování, dvou párů holínek, bedny s vínem, skříňky s talíři a hrnci i pult s varnou konvicí, odkapávačem a poličkou. Ke koloritu patří, že když chci zapojit spotřebič do zásuvky, vypadne na mě pravidelně kryt oné zásuvky. Voda teče vždy jen studená, i když točíte páčkou na všechny světové strany. Pánvička je otočná o tři sta šedesát stupňů kolem své rukojeti, takže když na ní smažíte vajíčka, lehce se vám při každém jejím zvednutí překloupí. Ano, na zem, ze které i přes spartakiádní cviky uklízečky lze jíst jen těžko. Nožů je tu několik, ani jeden však není ostrý. Tomu nejostřejšímu z tupých vypadla navíc kovová čepel z dřevěného držadla. Když vynám hrnec ze skříně, musím z něj vymést pavučiny.

Než zapnu na sporáku plyn, musím předtím otočit kohoutkem plynové bomby. A následně ho nesmím zase zapomenout vypnout, abychom se unikajícím plynem neotrávili. I když to je myslím vzhledem k množství děr v okenních rámech vyloučeno.

I přesto jsem v této kuchyni dokázala vykouzlit teplo domova. Nejdřív to chtělo udělat debordelizaci a vystrnadit z lednice rok starý sýr nebo zelené máslo a z poličky nemilosrdně vyhodit vyčichlá koření, vlhkem plesnivějící kakao nebo špagety. Následovalo vydrhnutí povrchu pomocí studené vody a houbičky na nádobí. Vypůjčením potřebného náčiní v jiných domácnostech našich známých se mi pak podařilo servírovat k snídani pečené plantejny s karamelizovaným cukrem, limetkovou šťávou a zakysanou smetanou.

Fernando tu na rozdíl ode mě doma je. Mohl by si postavit zámek, ale nelpí na materiálních hodnotách, a pro-

tože se tu navíc vyskytuje třeba jen týden a pak další dva měsíce cestuje po světě, takové obydlí mu naprosto stačí. Já, coby městská květinka zvyklá na bytový skleník, jsem tu pak mírně vykolejená.

Škola, základ života

Jedeme dolů do městečka pro ryby. V rybárně mají spoustu mořských ryb, ale tu míjíme a jedeme až na druhý konec do pstružárny. Pstruh je tu raritou a vozí je sem z horských sádek. Dostávám bílé holínky a můžu se jít podívat dovnitř. Líbí se mi, jak se Fernando pečlivě stará o uspokojení mé kulinární zvědavosti. Prohodí pár vět s personálem a hned je to zařízeno. Pstruhy tu zručně kuchají a porcují. Pohyby pracovníků jsou tak rychlé, že než mrknu okem, má rybu vyvrhnutou. Můžu si vybrat, jestli chci rybu celou, filety s kostí nebo filety bez kosti. Beru osm kousků bez kosti. To by pro čtyři osoby mělo na večeři stačit. Pstruzi jsou tu lidem vzácní asi tak jako nám doma ryby mořské. Mít na večeři pstruha je pro ně malá oslava.

Vracíme se kolem školy, ze které se zrovna hrne spousta černovlasých dětí v uniformách. Holky mají skládané tmavě modré sukně po kolena a bílé košile s krátkými rukávy. Kluci tmavě modré kalhoty a bílé košile s krátkými rukávy a s kravatou. Vidět tu můžete mezi školáky samozřejmě i indiánské děti. Povinná školní docházka platí pro všechny. Tak proto všude vídám staré žluté školní autobusy s nápisem „school bus“, které sváží děti z úbočí Barú. Co v Americe vyřadí kvůli technickému stavu vozidla, tady ještě dobře poslouží.

„Chceš se podívat do kostela?“ mrkne na mě Fernando. Procházím se uvnitř a zjišťuju, že je podobný našim evropským kostelům. Fernando vyhlíží otevřeným oknem ven na okolní nízké domky a začíná se usmívat.

„Co je, co se stalo?“ ptám se zvědavě.

„Jen jsem si vzpomněl, jak jsem sem chodil do školy... byl jsem rozjívěný kluk a učitelé mě pořád za něco trestali. Když jsem jednou něco provedl a čekal mě výprask, vyskočil jsem otevřeným oknem ze třídy a po střechách těchto domků jsem ze školy utekl. Už jsem se tam nikdy nevrátil. Chodil jsem pak do jiné školy. Tam mě zase přivazovali učitelé k židli, abych chvíli poseděl...“

Políbím ho a pohladím. Jeho ztřeštěnost a rebelství mám na něm ráda.

Autem pokračujeme do města David, které je vzdálené asi hodinu jízdy a je hlavním městem provincie *Chiriquí*. Už jsem si zvykla na to, že před vchodem do banky stojí ochranka s puškou a každého, kdo jde dovnitř, prohlédají, jestli nemá na těle přípevněnou zbraň. Asi vědí proč. Uvnitř je chládek, a zatímco Fernando jedná se svou bankéřkou v kanceláři, čtu si v hale.

Po půl hodině vychází a bankéřka se ke mně žene, aby mě pozdravila. Tentokrát však nemusím umět španělsky, abych rozuměla tomu, co říká. Její gesta, artikulace a pohledy jsou výmluvné: „Fernando, máš přece krásnou dceru, tak co kdybys měl ještě kluka? Měl by krásné oči po mamince,“ mrká na mě spiklenecky a jeho dloubne loktem přátelsky do žeber.

S rozpačitým úsměvem přecházím její poznámku a v duchu si říkám „Kdybys tak věděla, žeš právě píchla do vosího hnízda. Což o to, Fernando by chtěl, ale brzdou jsem já.“

Pstruží večere

Z banky přejíždíme do přepychového domu Fernandova přítele Carlose. Fernando mě tu nechává a spěchá na jednání, na které už Carlos odešel. Sedám si na terasu k bazénu, pracuju chvíli na notebooku, ale dusivé vedro mě zmáhá. Zkroučím se na proutěné sedačce a přemýšlím. Nad Fernandem, nad námi oběma.

Po dvou hodinách mě vzbudí hlučné vtrhnutí na terasu. Škubnu sebou a vidím usměvavého tlustého malého muže, jak se ke mně žene s otevřenou náručí.

„Nelo, proč sis nelehla dovnitř? Tam je přece klimatizace?“ ptá se starostlivě, zatímco pouští vodopád v bazénu, který rozvíří vzduch, a navíc je plácání vody příjemné poslouchat.

„Omlouvám se, Carlosi, že jsem tady usnula,“ blekotám zmateně s pomačkanou kůží na tváři.

Loučíme se, a ještě než opustíme město, stavujeme se na blízkém tržišti.

„Jak ty pstruhy připravíme?“ ptám se Fernanda.

„Udělal bych je jen s limetkovou šťávou a bylinkami.“

„Vzala bych ještě česnek a jarní cibulku. Jo a taky chilli papričku.“

„Dobře, baby, tak to kup,“ dává mi do ruky svou peněženku a jde si opodál balit tabák do cigaretového papírku.

V malém jednoduchém stánku vybírám suroviny a dávám je starému opálenému muži. Fernando mě s úsměvem pozoruje. Dobře, máme nakoupeno, tak a teď rychle

domů, vysprchovat se, převléknout a přichystat večeři pro návštěvu.

Když vyjždíme z města, zvoní Fernandovi telefon.

„Tak Eduardo s Maricelou bohužel neprijdou. Jejich pes byl na operaci a přitížilo se mu... nechtějí ho nechat samotného.“

„To nevádí, tak si uvaříme jen pro nás.“

„Já vím, že ti to nevádí. Takto to bude i lepší,“ culí se a já mu čtu v očích, na co má zrovna chuť.

Kontroluju si poštu. Mám krátký mail od Adama s velmi stručným závěrem.

P. S.: Jsme rozvedeni.

Mísí se ve mně pocity, že mu už nestojím za víc slov, s bláznivou myšlenkou, že teď už nebudu moct používat manželství jako obranu před muži, kteří mě nebudou zajímat. Už nebudu moct konverzaci utnout slovy: „To by se ale asi nelíbilo manželovi.“ Přicházím s tou novinkou za Fernandem. Posadí si mě na klín. Když mu oznamuju změnu svého stavu, rozzáří se: „Gratuluju ke svobodě! Třeba se nám to někdy bude hodit,“ mrkne na mě uličnický.

Mí rodiče mi dali zářný příklad, jak se nerozvádět, a s Adamem jsme to zvládli bez urážek, hádek i intrik. Není lepší nápad, než když vás rodiče v šestnácti nechají sledovat, jak přepočítávají peníze, o které se dělí. Jako očitý svědek máte pak pocit, že jste zároveň jejich soudcem, žalobcem i příčinou rozchodu.

Pád

Připadám si v Panamě často jako v pohádce. Pořád se něčemu divím, pořád jsem příjemně překvapována přírodními krásami, pořád něco skvělého ochutnávám. Když mě Fernando drží v náruči, připadám si jako dítě, o které se s láskou stará. Doteď jsem se starala o někoho vždycky já, proto je ten pocit tak příjemný. Rochním se v něm. Skoro jsem zapoměla, jaké je to být šťastná.

Ten večer se však všechno hezké zbořilo. Jako domeček z karet.

„Neříkej mi, žeš to taky nechtěla,“ slyším říkat Fernanda, který si ještě užívá doznívající rozkoš z orgasmu.

„Nechtěla...“ odpovím a uzavírám se do sebe.

I když na sobě nedávám nic znát, připadám si jako po otřesu mozkou. Všechno je jako dřív, a přesto NIC nemůže být jako DŘÍV.

Ležíme vedle sebe mlčky. Pak se zvednu a jdu do sprchy. Zkoušíme dělat, že se nic nestalo, ale ono se stalo. Potřebuju se o tom bavit, potřebuju vysvětlení, omluvu, ale nic se nekoná. Stahuju se do sebe jako vylekaný šnek. A nechce se mi vystrčit ven ani růžek.

„Kam chceš jít dneska na večeri?“ hlaholí na mě z vedlejší místnosti Fernando.

„Nemám hlad,“ odpovídám stroze.

Nechci být v jeho přítomnosti. Potřebuju svou ulitu.

Přichází ke mně do ložnice, bere mi notebook a pokládá se vedle mě na postel. Dívá se mi do očí a hladí mě. Usmívá se a to je to, čemu nerozumím. Jak se může usmí-

vat, když mně se chce brečet? Utírá mi slzy a konejší mě. Odtahuju se.

„Kam jdeš?“ vymáčknu ze sebe, když se obléká a vychází beze slova ze dveří.

„Pojedu do nemocnice pro tabletky,“ odpovídá téměř uraženě. To už vůbec nechápu. Jediný, kdo by tu měl být našťvaný a uražený, jsem já! Porušil slib, že už to neudělá, a rozhodl o něčem tak důležitém, aniž by mě zapojil do hry. Podruhé je to horší než poprvé.

„Počkej... nikam nejezdi,“ zastavuju ho. „Jednou jsem ty prášky už měla a bylo mi po nich tak špatně, že jsem prozvracela celou noc... takže se stejně minuly účinkem.“

Pouští kliku a vrací se. Obejme mě a sedá si se mnou na schod v kuchyni. Nemůžu už zastavit slzopád.

„Něco ti musím říct...“ začínám ze sebe soukat „... víš, když jsem odjížděla z Prahy, byla jsem do někoho zamilovaná.“

„Takže to se mnou byla jenom hra?“ zeptá se udiveně.

„Ne, nebyla,“ říkám tichým hlasem.

Nedokážu mu vysvětlit, že si mě za tu dobu v Panamě získal a že jsem ho začala mít ráda, ale že to nemění nic na tom, že teď nechci mít dítě a hlavně že zlomené srdce z nešťastné lásky se za pár dnů vyléčit nedá. Ani v krásné Panamě ne.

„Jsem rád, žes mi to řekla... ale já tě i přesto miluju... pořád stejně.“

Sedíme v objetí na dlaždicích a mlčíme. Je ve mně zoufalost z toho, že nemůžu ovlivnit, co se stalo. Je ve mně bolest ze zklamané důvěry a zároveň překvapení z jeho vyznání.

„Pojď, myslím, že teď je na to ta pravá chvíle,“ zachraňuje situaci Fernando návrhem, který visí ve vzduchu už tři dny. Oba potřebujeme přijít na jiné myšlenky.

Půlnocní koupel v termální kaluži

Bereme ručník, zbytek vína, láhev s vodou a čajové svíčky. Když mě Fernando vloží do dlaní hromádku věcí, kterou mu mám podržet, než otevře dveře auta, cítím něco těžkého, kovového a studeného. Nemyslela jsem si, že někdy budu dobrovolně držet v ruce revolver.

„To budeme potřebovat?“ ptám se vyděšeně. „Kvůli zvířatům?“

„Nemám ani tak strach ze zvířat jako z některých lidí...“ zní odpověď chladná jako kov v mé dlani.

„Použil jsi už někdy zbraň vůči člověku?“ pohlédnu na něj.

„Ano... kdysi dávno. Nebylo vyhnutí.“ Nechci vědět víc.

Po necelé hodině jízdy jsme na místě.

„Safra, zapomněli jsme si lampu,“ trousí mrzutě Fernando. „Ale naštěstí svítí měsíc,“ dodává.

A tak v noci za svitu luny jdeme po kamenité cestě vedoucí hloub do lesa. Po pravé straně vidím o kus dál světla v domě. Ozývá se odtamtud zlověstný štěkot psů a já jen doufám, že je mezi námi nějaká ohrada.

„Tady to myslím je...“ říká Fernando, když se nějakou chvíli motáme na jednom místě. „Ano, myslím, že jsem to našel.“

Jezírko s termální vodou jsem si představovala jinak. Toto vypadá spíš jako větší termální kaluž. Některé tenké kmeny stromů se sklánějí až nad hladinu a hlavou mi bleskne, že by se po této cestičce klidně mohl neslyšně připlazit i nějaký had. Nechci si to ale vůbec připouštět.

Zrovna tak jako možné otěhotnění. Fernando rozsvěcí čajové svíčky a rozestavuje je v dostupné části kolem jezírka. Svlékám se z obav i z oblečení a opatrně vcházím do vody.

Sedáme si na dno a vodu máme do pasu. Je příjemně teplá.

„Jednou jsem tady málem usnul a bylo mi pak na omdlení. Nemohl jsem ani vylézt ven a vytahovali mě odtud nějakí lidé. Měl jsem kolem zase svíčky a mysleli si, že tu čaruju, protože ostatní sem chodí jen ve dne,“ vzpomíná Fernando.

„Teď chci, aby ses uvolnila. Pojď, lehneš si na hladinu. Budu tě držet,“ praví Fernando. Připadám si jako plavec začátečník, kterého na bříše nadnášejí polystyrenové podušky. Bradu mám zabořenou ve vodě a při jednom neopatrném pohybu vodu vdechuju. Kuckám a jdu na chvíli ven. Dopijíme víno přímo z láhve. Fernando dřepí na břehu. Má klidný, zadumaný a přívětivý výraz. Kapky vody se mu lesknou na opáleném svalnatém těle v mihotavém světle svíček. Tak by vypadal v mých snech Mauglí z knihy Rudyarda Kiplinga, kdyby dospěl. To, co by pro mě bylo v jinou dobu fyzicky neodolatelné, je díky předešlým zážitkům hodně utlumené. Nemám chuť se ho dotýkat, ale jeho přítomnost je tu vítaná. Připadám si jako raněné zvíře, které ošetřuje jeho lovec a pán v jedné osobě.

„Budeme pokračovat. Čeká tě část druhá,“ říká Fernando a znovu si lehám do vody. Cítím, že mi na tělo tentokrát pokládá placaté lávové kameny, které před chvílí vylovil a vyskládal na břeh. Magie pokračuje. Sem tam se mi o tělo šimravě otřou vzduchové bublinky, které se uvolňují ze dna. Teplá a únava ze mě dělají všemu poslušnou loutku. V třetí části sedím Fernandovi na klíně a oblymi ka-

mínky mi jemně a konejšivě přejíždí po obličejí. Masírovat ho naučili na Havaji.

Je notně po půlnoci, když odcházíme. Celí zpomalení. Měsíc se schoval za mraky a není vidět skoro na krok. Když se proplétáme lesem, svítí Fernando alespoň displejem mobilu a drží mě za ruku, abych šla těsně v jeho šlépějích. Zase štěkají psi a my ztrácíme cestu. Tápeme mezi spadlými větvemi. Ale někudy tudy jsme přece přišli. Vracíme se kousek zpátky. Nevšimli jsme si, že se cesta stáčí. Vycházíme z lesa na kamennou cestu. Odtud je to k autu už kousek. Pokud mi ten večer Fernando hodně vzal, tak mi i hodně dal.

Výlet za třtinou i do doby kamenné

Po cestě dolů do města mi Fernando ukazuje cukrovou třtinu. Připomíná mi to kukuřičné stvolý bez klasů. U nejbližšího stavení se ptáme po majiteli pole. Za chvíli se objeví usměvavý šedovlasý chlápek s mačetou v ruce, kterému jde v patách indiánský kluk. Jdeme hloub do třtinového pole, kde stařík usekne pár stvolů, které jsou dlouhé i dobré čtyři metry. Hbitě je osekává a obnažené bílé kusy mi podává. Sladkost z dřevnatých stonků vycucám a zbytek vyplivnu, tak jak mi to on sám ukazuje.

Vede nás do nedalekého lisu. Celý neoloupaný stvol třtiny umístí do lisu a dřevěným ramenem začne klučina otáčet. Do ramene jdou zapřáhnout i zvířata. Z lisu vytéká bílá sladká šťáva. Ta se několik hodin vaří, až zhnědne a zhoustne, a pak se rozlije do dřevěných forem a nechá vychladnout. Kusy ztvrdlého hnědého cukru se před po-

užitím strouhají a v obchodech se dají koupit pod názvem *raspadura*. Vedlejším produktem je melasa, které tu říkají třtinový med – *miel de caña* a obsahuje spoustu cenných vitamínů a minerálů.

Děkujeme dědovi i klučinovi, sedáme do auta a jedeme na výlet. V nedaleké vesničce zastavujeme a Fernando za domky hledá průchod plotem. Ocitáme se na planině, kde Fernando neustále něco hledá. Prý kámen. Těch tu pár je, ale on pořád není spokojený. Najednou zazáří: „Tamhle to je,“ a ukáže na obří černý balvan v dáli. Asi pět metrů dlouhý a tři metry vysoký valoun tu majestátně leží věky věků. Je pomalovaný starodávnými mayskými hieroglyfy. Vzpomínky na dávné zaniklé civilizace...

„Jak jsi o něm věděl?“ ptám se.

„Když jsem se tudy v mládí poflakoval na koni, tak jsem na něj narazil,“ odpoví lakonicky kávový kovboj.

Procházíme se, a když zahlédnu u plotu zajímavou květinu, zkouším si fotografické makro záběry listů, ve kterých přechází zelená barva do růžové. Ve spěchu se otočím, rozběhnu se k Fernandovi, který kouří u cesty, ale po pár krocích do něčeho neviditelného narážím, co mě vrací o krok zpátky. Cítím bolest. Chytám se za oko. Kontroluju si ruce, jestli mi neteče krev. To je to jediné, co mě zajímá. A taky jestli vidím...

Po chvíli mžourání rozpoznávám, že přes cestu je tu natažený ostnatý drát jako šňůra na prádlo. Asi převyšuju zdejší průměrnou výšku, takže zatímco místní ho podejdou, já jsem si ho při běhu zapíchla půl centimetru od koutku oka.

Fernando okamžitě zahazuje cigaretu a běží ke mně. Kontroluje stav škod: „To bude dobrý... uť, tys mě ale vylekala,“ oddychuje si a přitiskne si mě konejšivě k sobě.

Doma přináší kus kožnatého listu aloe vera a dužinu mi opatrně vymačkává do ranky. Přírodní lékárnička tu roste na zahradě.

Chci domů!

Byly dny, kdy na mě všechno padalo. Nejraději bych hned jela domů. Přece to nemůžu vydržet pět týdnů? Chybí mi sterilně čistá bílá koupelna a víc než čtyři hodiny spánku denně bez chrápaní zařezávajícího se do mého ucha s intenzitou cirkulárky. Chybí mi místo, kde se necítím ohrožená nevídaným hmyzem, který sem může kdykoli vlézt. Ale hlavně, pořád nemůžu zapomenout na to, co se stalo už dvakrát...

Když jednou večer Fernando hledá na internetu letenky na náš přesun do Salvadoru, cítím, že musím s pocity ven.

„Ty opravdu chceš, abych tam letěla s tebou?“ osměluju se.

„Jak to myslíš, zlato?“ vzhledne od obrazovky počítače ke mně, sundá si brýle na čtení a přitáhne si mě blíž.

Sedám si na jeho klín, dlouze se mu zadívám do očí a snažím se zklidnit dech. Teď už se musím přiznat k pocitům, které ve mně klíčí od naší postelové neshody.

„Ztratila jsem svou lásku k tobě...“ hlesnu.

„Jako že mě už nemiluješ?“ zeptá se s odzbrojující přímostí, ke které tentokrát sbírám odvalu těžko.

Přikývnu smutně.

Mlčíme.

„Stejně bych byl rád, kdybys do Salvadoru jela. Ale nu-

tit tě nebudu,“ praví po chvíli Fernando. „Rozmysli si to ještě.“

Nedělá scénu. To je dobře.

Jdu spát dřív než on. Slyším, jak jde ven a kouří na zápraží. Co mu běží hlavou? Nemůžu usnout a mám výčitky svědomí, že jsem to řekla příliš necitlivě.

Ráno si v polospánku k sobě přitulí mé teplé nahé tělo jakoby nic.

Rozespale k němu šeptám: „Pořád jsi pro mě výjimečný.“

„Vždycky tě budu milovat,“ vrací mi šeptem.

Objímáme se. Líbáme se. Milujeme se.

Nechává mi tu auto a odjíždí se „svými“ indiány pracovat. Vydávám se na farmu *Finca Lerida*, která je vysoko nad městem a je útočištěm pro kolibříky. Beru si jen foťák, makro objektiv, zápisník a láhev s vodou. Cesta se mi zdá nekonečná. Pokaždé když si už myslím, že jsem zabloudila, objeví se cedule, která mě ujistí ve správném směru. Hlídač u brány mi nerozumí. Rukama máchám jako křídly a pak ukazuju na foťák. Chápe a pouští mě. Kolikrát denně tu má podobně nejapného blba?

Farma je hotový ráj. Umístěná v údolí kopců daleko od civilizace je kolem dokola obklopená kávovými plantážemi. Uvnitř jsou vkusné domky pro hosty, které mají v horní části vždy houpací síť na zápraží. Je tu spousta květin, kvetoucích keřů, stromů a ručně malovaných ptačích budek či krmítek. Slyším je! Jsou tady! Kolibříci jsou děsně rychlí, a tak se vám může klidně stát, že je spíš uslyšíte, než uvidíte. Vydávají nezaměnitelný zvuk. K jejich povaze patří, že chvíli nepostojí, takže cvakám foťákem jak o závod. Vzdávám to a raději je pozoruju a kochám se místem. Sedám si a rozjímám. Do Salvadoru možná pojedu.

To jsem ale ještě nevěděla, že odpoledne dostanu tu nepříjemnou vyrážku. Musím domů! Změnu letenky můžu vyřizovat až v pondělí, protože před námi je víkend. Fernandovi se svěřuju se svým neoblomným rozhodnutím hned po návratu. Chápe mě a domlouváme se, že si i tak můžeme zbytek našeho společného pobytu užít jako přátelé.

Deštný prales v dešti

Několikrát jsem vyslovila přání, že bych si ráda vyšla na túru. Několikrát se to odkládalo. Vyslyšeno bylo mé přání v den, kdy přelo bez přestání.

Stavujeme se u rodičů. Když Fernandova maminka zjistí, kam se chystáme, spráskne ruce: „Ty ji chceš brát v tomto počasí do lesa?“

„Ale Nela má túry ráda a sama mě o to prosila,“ brání se Fernando.

Já se snažím usmát a dělat, že mě počasí nemůže rozházet, přitom koutkem oka nepřestávám pozorovat vytrvalý déšť, který mě začíná silně znervózňovat. Že bych si procházku užila v jiný nedeštivý den, nepřiznávám. Soukám se do gumáků, na kalhoty беру půjčené o několik čísel větší šustáky typu „nasrávačky“ a navlíkám si pláštěnkové pončo. Sedáme do tatínkova džípu. Po cestě do kopců mi Fernando nakazuje, abych si otevřela okýnko.

„To na mě ale bude pršet,“ bráním se.

„Ale aspoň se neudusíme,“ odpovídá suše. Porucha džípu je totiž v tom, že výfukové plyny nejdou z auta ven, nýbrž dovnitř.

Moknu tedy a dusím se současně.

U brodu potkáváme rybáře. Když s nimi Fernando mluví o počasí, jeden z nich sundá plátěný klobouk, vyždímá ho a zase si ho nasadí na hlavu, ze které stoupá pára. Polknu a představuju si, že takto budu za chvíli vypadat, pláštěnka nepláštěnka.

Na konci cesty u závory necháváme auto a vydáváme se na trasu. Potkáváme tu dva indiány. Opět se s nimi baví o počasí a o přechodu řeky. To je důležité, neboť trasa, kterou jsme chtěli jít, vede po opačné straně řeky, než jsme teď. Přemyslím, jestli mě déšť neudělal neviditelnou, protože indiáni na mě ani nepohlédli. Nesouhlasně jen krouť hlavou a i bez znalosti španělštiny chápu, že mu přechod řeky silně nedoporučují. Z jejich očí v sloup jde dokonce usuzovat, že to považují za bláznovství. Fernando mi tlumočí, že před pár měsíci se tu při přechodu řeky utopil sám průvodce. Vskutku povzbudivé zjištění.

Stavujeme se v chatce u farmy, kde Fernando zdraví svého známého, co tu pěstuje zeleninu. José působí mile, ale jen do chvíle, než se zasměje. Jeho smích zní, asi jako když se zasekne nepříjemný přístroj. Po dozvuku zaseknutého smíchu následuje dlouhé natažení chrchlů, které loví až z paty. Dělíme se s ním o jablka a sýr, protože celý den nic nejedl. Jakmile se José dozví o „našem“ plánu na procházku, podívá se na mě vyděšeně: „Prosím tě, nechod' nikam s Fernandem!“ To, že se obrátil na mě a ne na Fernanda, považuju za hodné zřetele, neboť zatímco u Fernanda by tato prosba nepadla na úrodnou půdu, doufá, že mě přemluví. Nepřemluví, protože mě přece nějaký deštík nerozpustí jako cukrovou panenku. Siláckými myšlenkami si dodávám odvalu.

Vyrážíme do deště a vypadá to, že nám už v cestě nestojí žádná překážka. Odevzdaná osudu pochoduju za Fer-

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.